

*Genealogische en Heemkundige
Kring
Vaertlinck*

VZW

Contactblad van de Werkgroep Genealogie en Heemkunde
Willebroek

3 Willebroeck. Pont du Rupel

Driemaandelijks tijdschrift

3de jaargang - Nr 3

januari-februari-maart 2008

Verantwoordelijke uitgever: Gust VAN AUWENIS, Dendermondsesteenweg 204 b202, 2830 Willebroek

Genealogische en Heemkundige Kring

“VAERTLINCK” vzw

Secretariaat p.a. René PATTYN

Molenweg 24

2830 Willebroek

Tel.: 03/886.92.44

E-mail : pattyn.rene@scarlet.be

E-mail : guvanau@telenet.be

Bankrek.: 068-2318314-41

Erkende culturele vereniging Willebroek : culw083

Vzw-ondernemingsnummer : 0881.351.205

De vereniging staat los van alle filosofische en ideologische strekkingen.

Bestuursleden :

Gust VAN AUWENIS	Voorzitter	Dendermondsestwg 204	2830 Willebroek	03/886.85.54
René PATTYN	Secretaris	Molenweg 24	2830 Willebroek	03/886.92.44
Guido VAN HUMBEECK	Penningmeester	Joz. Wautersstraat 125-1	2830 Willebroek	03/886.04.75
Leon BERNAERTS	Bestuurslid	Eikenstraat 20	2840 Reet	03/888.21.83
Flor COOLS	Bestuurslid	Vijvershof 2	2830 Willebroek	03/886.69.98
Gary MANTIERS	Bestuurslid	Nieuwstraat 11	2830 Willebroek	03/886.65.26
Jan PEETERS	Bestuurslid	Pullaar 270	2870 Breendonk	0477/626984
Kevin POLFLIET	Bestuurslid	Jan Blockxlaan 7	2830 Aartselaar	03/877.59.55
Eric VAN WINGHE	Bestuurslid	Mispelweg 41	2830 Willebroek	03/886.78.82

Abonnement : 15,00 € door storting of overschrijving op rekening nr **068-2318314-41** van
“Vaertlinck” vzw, 2830 Willebroek

Afzonderlijke nummers : 5,00 €

Contactadres: René PATTYN, Molenweg 24, 2830 Willebroek

Website : <http://www.vaertlinck.be>

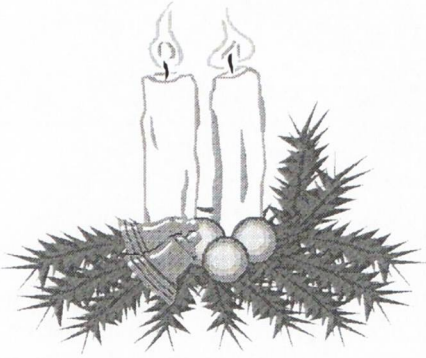
ISSN 1782-2785

Lid van :

Koninklijke Vereniging voor
Natuur- en Stedenschoon vzw

*Geachte mevrouw
Geachte heer*

De herfst met zijn prachtige kleurschakeringen, al naargelang de dagen zonnig of somber zijn, wordt weldra afgelost door de winter.

Voor velen onder ons gebeurt het wisselen van de seizoenen en het verstrijken der jaren veel te vlug. Wellicht is de snelheid waarmee dit alles gebeurt te wijten aan het jachtige leven dat kenmerkend is voor de tijd waarin wij leven en werken. Wij durven hopen dat het jaar 2007 voor u meer lief dan leed gebracht heeft.

Als heemkundige en genealogische kring zijn wij uiteraard veel bezig met het verleden van onze leefwereld en die van onze voorouders, wat niet wil zeggen dat we onze omgeving van vandaag uit het oog zouden verliezen. Integendeel, wij trachten zoveel mogelijk van het heden te bewaren opdat de generaties na ons zouden weten hoe onze tijd was en hoe hij eruit zag. Onze lezers zullen dit al gemerkt hebben in onze zeer verzorgde en boeiende publicaties.

Tijdens het afgelopen jaar mochten wij ons verheugen in een flinke toename van het aantal abonnementen en nog meer van het aantal belangstellenden en sympathisanten. Wij houden er dan ook aan, bij het samenstellen van dit nummer, u allen te danken voor uw belangstelling, uw begrip en vooral uw deugdlopende steun die wij in de loop van 2007 mochten ervaren.

Bij de aanvang van dit nieuwe jaar wil het bestuur van onze genealogische en heemkundige kring Vaertlinck u en uw dierbaren zeer oprecht wensen:

*een Vrolijk Kerstfeest en
een Gelukkig en Voorspoedig jaar 2008*

Wonen in Willebroek van noodbarak tot meesterwoning

De sociale huisvesting

De huisvesting van arbeider en personeel van fabrieken kreeg zijn aanvang met de komst van Louis De Naeyer. In 1860 richt deze lompenhandelaar uit het Brusselse een papierfabriek op langs het kanaal. Kort daarna start de stoomketelmakerij die aansluit bij de productie van papierdeeg uit houtvezel ipv lompen via het zogenoemde bi-sulfide procédé. Op zijn hoogtepunt werkten er meer dan 200 mensen bij De Naeyer. Gezien de plaatselijke bevolking niet volstond, werden arbeiders van buiten de regio aangetrokken. Daartoe werden allerlei voorzieningen opgericht. Buiten woningen volgens de klassen voor arbeiders, bedienden en kaderleden, werden de gezinnen gebonden aan de fabriek van de wieg tot het graf. De oprichting van de kinderkribbe “crèche-asile” aan de Mechelsesteenweg gaf de mogelijkheid om goedkopere vrouwenarbeid in te voeren. Een geneesheer en personeel zorgden voor de opvang van de kinderen. Er waren ook fabriekswinkels waar kon aangekocht worden met hun loon als borg.

Badinrichting, schoolopleiding en muziekonderricht werden eveneens voorzien. Als liberaal groot-industrieel en burgemeester van Willebroek keerde Louis De Naeyer zich sterk tegen het opkomend syndicalisme en socialisme.

Na zijn overlijden in 1902 werd in 1908 het “Hospice Louis De Naeyer” als burgerlijk Gods- en Gasthuis voor wezen, bejaarden en zieken opgericht mits een aantal schenkingen vanwege het bedrijf.

De werkmanswoningen werden, in groepen verspreid in de gemeente, opgetrokken. Tussen 1863 en 1898 werden in 11 groepen ruim 350 woningen opgericht.

De kandidaat-huurders betaalden voor een woning met een waarde van 1000 BEF een jaarlijkse huur van 112 BEF en werden na 18 jaar eigenaar, in de veronderstelling dat de interest aan de Spaarkas te betalen 3% bedroeg.

Na de eerste wereldoorlog werden nog twee wedstrijden voor woningbouw uitgeschreven, één in de Overwinningsstraat en één langs het kanaal. Ze werden deels uitgevoerd. Daarna zou de huisvestingsvoorziening volledig worden overgenomen door het socialistisch gemeentebestuur.

De huurders van De Naeyer waren gebonden aan strenge voorwaarden, eerst opgesteld in het Frans en later in het Nederlands.

De Naeyer pakte uit met de sociale voorzieningen op o.m. “Exposition Universelle de Paris” in 1889 in de sectie sociale economie.

Een aantal woningen bestaan nu nog: o.m. in de Spaarzaamheidsstraat, het Grimberghe Plein, de Nonnenvijverstraat, de Oude Dendermondsestraat, de Overwinningsstraat en de Stationsstraat. Door de vermenging van sociale klassen en spreiding over de gemeente werd stedenbouwkundig een waardevoller huisvesting geschapen dan in de op een arbeidersklasse gerichte sociale woonwijken ingericht door het gemeentebestuur of de maatschappijen voor huisvesting.

De noodwoningen en “semi-permanente” woningen na Wereldoorlog I

Bij de dreiging van de oorlog gingen ganse bevolkingsgroepen op de vlucht voor de terreur van de Ulanen. De goeude burgerij ging naar Engeland, de arbeidersgezinnen zochten een toevlucht in het neutrale Nederland. Vele Belgische krijgsgevangenen zaten opgesloten in kampen in Nederland.

In 1914 werd het pas afgewerkte Fort van Breendonk ingericht, waarbij het schootsveld van 1,5 kilometer rond het Fort werd vrij gemaakt. Bomen en gebouwen werden daarbij neergehaald. De krijgsverrichtingen daarop zorgden ervoor dat Willebroek tot de “verwoeste gewesten” werd gerekend.

Terugkerende vluchtelingen vonden geen huisvesting. In Willebroek alleen waren ongeveer 300 woningen totaal vernield. Eind 1919 zal het daartoe opgericht KAF (Koning Albert Fonds) in het ganse land 850 woningen optrekken, terwijl er 78.937 nodig bleken.

Ook in Willebroek werden er noodwoningen opgetrokken door het KAF. Verder richtte het gemeentebestuur en andere instanties ook schuilorden in, zelfs tenten werden in gebruik genomen.

Na de Tweede Wereldoorlog waren er in Willebroek 142 woningen vernield en werden noodbarakken opgetrokken aan de Vaartstraat en de Gansdijk en dit in afwachting van de bouw van “Willebroek-Stad” aan de Breendonkstraat.

Zich bewust van de grote nood, werd door de “Vereeniging der Belgische Steden en Gemeenten” een ontwerp van wedstrijd opgemaakt, dat door de gemeenteraad van Willebroek in zitting van 6 mei 1917 werd goedgekeurd. De Belgische bouwmeesters werden uitgenodigd tot het opmaken van plannen voor de “heropbouw en uitbreiding der gemeente”.

De voorziene terreinen aan de Hoge Heide besloegen 30 hectaren. Er werd zowel een aanlegplan als bouwplannen voor woningen, scholen en een kerk gevraagd.

Tesamen met Willebroek werden soortgelijke wedstrijden uitgeschreven in Couillet en Jemappes.

Op dat moment zag men de oplossing in het van Engeland afkomstig concept van de Garden City of tuinstad. Letchworth uit 1903 en Hampstead Garden Suburbs uit 1909 golden als type-voorbeeld.

Louis Van Der Swaelmen in “Resurgam-Pour La Reconstruction de la Belgique” uit 1915 en teksten van Jos Leonard in “Voor ‘Lands Wederopbouw’” verspreidden deze ideeën.

Van de vijf inzendingen werd het project van **A. De Mol** en **Em. Van Averbek**e uit Antwerpen met “**Garden-City**” bekroond met de eerste prijs voor het aanlegplan en de tweede prijs voor de woningen.

De woningen werden gegroepeerd rond rustige binnenpleinen, op een pittoreske wijze met veel groen ingericht. De woningen hebben veel verwantschap met de cottage-stijl en met de “oud-Branbantse boerenwoning”.

Van deze wedstrijd zijn enkel zwart-witfoto's terug gevonden. De ingekleurde perspectieven, met de hand uitgevoerd, zijn jammer genoeg “verloren” gegaan.

Verder waren er inzendingen van Meulenbroeckx met “Scaldis”, Blomme en Janlet met “Tour” (die o.m. de wederopbouw van Leuven uitwerkten), Francotte met “Progrés” en Puissant met “Will” waarvan enkel het erg waardevolle aanlegplan is terug gevonden.

In mei 1918 werden de ontwerpen tentoongesteld in de Crèche van De Naeyer, mits een vergunning van de bezetter.

Jammer genoeg werd er niets gerealiseerd van deze ontwerpen noch van het aanlegplan. De reden zou te vinden zijn in de onvoldoende middelen van de gemeente en in het onvoldoende toekennen van subsidies door de Koninklijke Raad voor Kunstgebouwen en Natuurschoonheden.

Terecht verschijnt er in de Bouwgids van 1921 pag. 122 een sterke reactie op het niet uitvoeren van het ontwerp “betreurenswaardig ... voor de gemeente die hier een enige gelegenheid heeft laten voorbijgaan om de **eerste artistieke tuinwijk in België** aan te leggen “. Alle resterende werken van Van Averbek zijn ondertussen beschermd als monumenten ...

De noodbarakken en semi-permanente woningen of “halftijdelijke woningen” worden o.m. opgetrokken op de Hoge Heide. Op 21 april start de procedure. De dienst der verwoeste gewesten verstrekt subsidies voor de wegeaanleg volgens een plan van architect Debryne voor 50 woningen.

De opgerichte halftijdelijke woningen worden verkocht na verhoging van de huur. Op dat moment blijken de halftijdelijke woningen evenveel te kosten als nieuwbouw! De kopers kunnen een houten geraamte kopen, en zelf de invulling met baksteen voorzien.

De **noodbarakken** van het KAF (Koning Albert Fonds) werden grotendeels opgetrokken op de Hoge Heide met 41 stuks. Het ging om de types “MD” en “MD”double van 6x6 m en 6x9 m met een klein aanhangsel voor het sanitair.

Noodwoningen (noodbarakken) opgetrokken door het KAF of Koning Albert Fonds

Werden verder opgetrokken: Vijvershof 22, Westdijk nieuw sas 19, Tuinwijk 12, Overwinningsstraat 5, Dendermondsestraat 4, Oude Dendermondsestraat 3, 't Pleintje 3, Kreweg 3, Blijk 2, Vennestraatje 1, Veert 1, Dorpsstraat 1, Molenstraat 1 en Heindonksesteenweg 1.

Het kleine type ‘MD’ omvatte drie ruime kamers, het type ‘MD’double vijf kamers.

Tot voor kort werd een type 6x6 m bewoond in de Gezondheidsstraat.

Drie “barakkementen” werden opgetrokken aan de oude pastorie volgens ontwerp van bouwmeester Georges Van Dyck in 1921.

Het KAF houdt op te bestaan op 5 januari 1925 waarna de barakken worden verkocht en vanaf 1927 verplaatst.

Op 1 april 1922 wordt de plaatselijke maatschappij voor volkshuisvesting opgericht. Op de plaats van de barakken wordt door de gemeentebouwmeester Georges Van Dyck een aanlegplan opgemaakt op de Hoge Heide. Daar worden dan 249 woningen opgericht voor 1940.

Het zijn houten constructies met knikdak, ingevuld door baksteen.

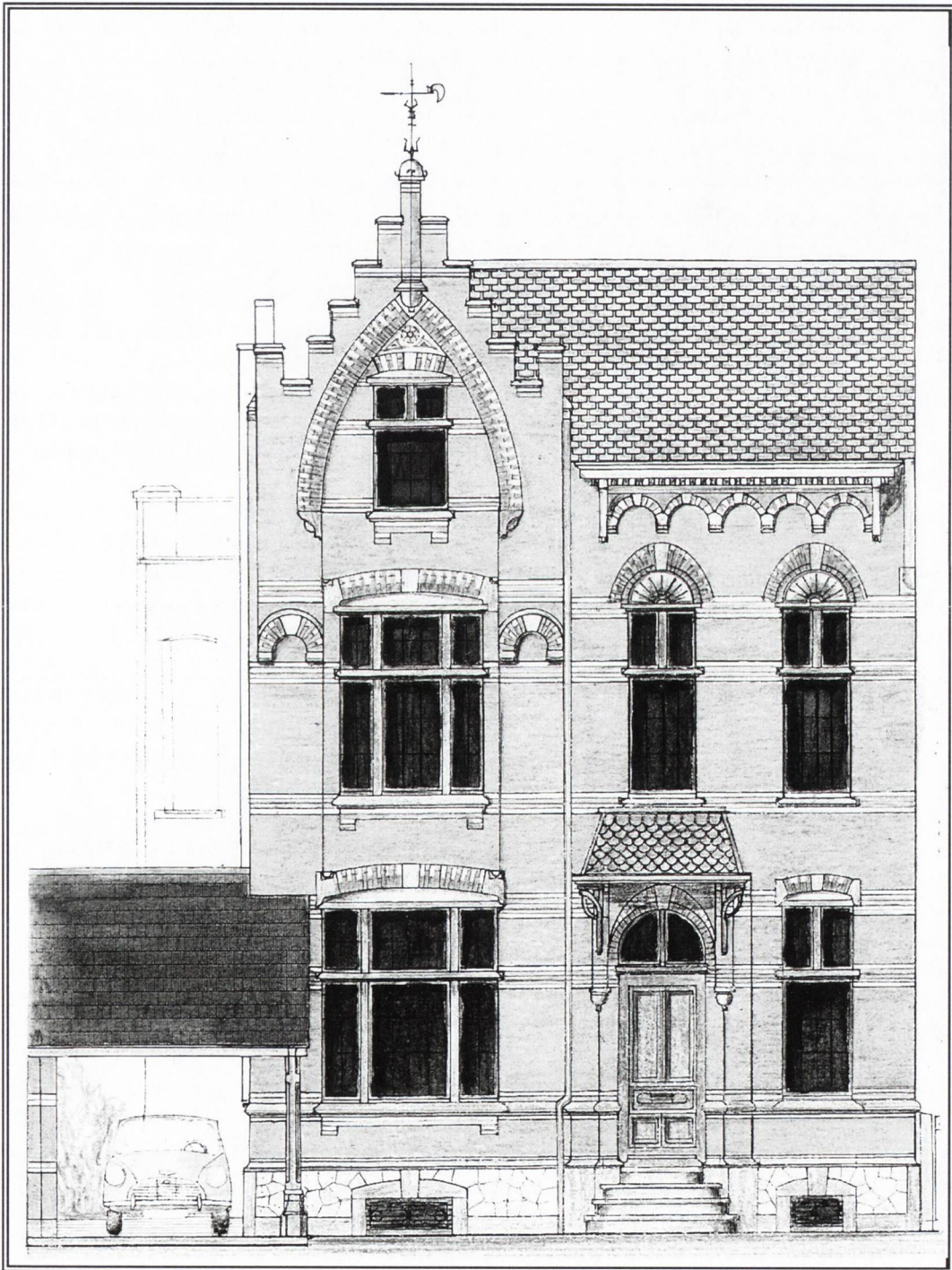
Het reeds eenvoudige ontwerp werd ingekort en in slechte zin gewijzigd waarbij ruimtelijk goede hoekoplossingen en ontmoetingspleintjes werden opgeofferd tesamen met de voetpaden die de binnengebieden moesten bedienen.

In de loop der jaren werden ook deze woningen verkocht en ging door typische “creativiteit” de eenheid van de woongroepen verloren. Het gebrek aan parkeerplaatsen liet zich vanaf de zestiger jaren sterk gevoelen met alle gevolgen van dien.

Woning van de kapelaan van de C.O.O. Willebroek gelegen aan de Tisseltsesteenweg nr. 62

Volgens de inventaris van het bouwkundig erfgoed in Vlaanderen: dubbelhuis met voortuintje, drie traveeën en twee tot drie bouwlagen onder deels afgeplat dak, uit XXa (cf. kadaster) (begin twintigste eeuw); bakstenen lijstgevel met decoratief en functioneel gebruik van natuursteen en witte baksteen, bredere en iets hogere linker travee, verdiepte gevelnis, rechthoekige muuropeningen, overluisde deur met rondbogig bovenlicht, ommuurde voortuin.

Woning van de kapelaan gelegen aan de Tisseltsesteenweg nr 62
(Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen deel 13n² - M&L 1995)

Bij het samenstellen van het restauratiedossier werden bijkomende gegevens gevonden. De woning werd opgericht voor de huisvesting van de kapelaan van het Gods-Gasthuis aan de overzijde voor de C.O.O. (Commissie van Openbare Onderstand) van Willebroek, nu OCMW. Het gebouw werd ontworpen door architect Georges Van Dyck met datering 3 juni 1909 en in opdracht van weduwe Louis De Naeyer, groot industrieel van de gelijknamige papier- en stoomketelfabriek. Tot zijn overlijden was L. De Naeyer tevens burgemeester van Willebroek. De opdracht luidde “Habitation pour monsieur le Curé de l’Hôpital”

Oorspronkelijk was het een alleenstaand gebouw met voortuin, afgesloten met massieven en platen uit arduin, waarop een gesmeed ijzeren hekken was geplaatst van een tweetal meter hoogte. Deze afsluiting was grotendeels verdwenen. Eveneens was rond 1964 door de C.O.O. de trapgevel deels gesloopt samen met het dak en vervangen door een deel plat dak.

De sierbanden in de gevel (voorgevel en noordzijgevel) bestaan uit witstenen stukken en groengekleurde baksteen of samengestelde steen. Deze sierbanden waren wit geschilderd. Het voegwerk was oorspronkelijk met gesneden opgelegde voegen waarbij de gevelsteen uit Boomse paepsteen was bijgekleurd met minerale verf zodat een strak geheel werd bekomen. Deze voegen worden uitgeslepen en platvol ingevoegd met cementgebonden mortel.

Bij de restauratie van de gevels werd eerst de gevel gereinigd met een biologisch afbreekbaar middel en met de tuinsproeier aangebracht. Na enkele uren werd dit met zuiver water afgespoeld. De arduinen delen werden later met een zeer fijne korrel gestraald. De schildering van de sierbanden werd verwijderd met hete lucht evenals de oude verflagen op het houtwerk van de luifel en kroonlijst. Na droging werd de gevel volledig behandeld met een zgn. “gevelcrème” die een impregnatie geeft die mat en kleurloos is, het steeneffect respecteert en volledig water- en vuilafstotend is zonder de dampopenheid nadelig te beïnvloeden.

De sierbanden in wit en groen en de rode paepsteen werden gerestaureerd volgens de gevonden relicten en volgens de ingekleurde gevelaanwijzer van de ontwerper Georges Van Dijck. De trapgevel werd volledig nieuw opgetrokken in “recuperatie handvorm paepsteen Boomse rijnvorm” en afgedekt met de teruggevonden muurkappen en met een overhoeks topstuk, waarvan een onderdeel diende bijgemaakt te worden.

De bedaking van de nieuw herstelde dakvlakken met timmerwerk met spanten, gordingen en kepers werd afgedekt met natuurleien op latwerk. Nokken en kilgoten werden uitgevoerd met loketlood. De huidige vereiste isolatiewaarden konden tevens voorzien worden zodat de woning onder dak staat voor de volgende 100 jaar.

Door de binnenrestauratie van trappenhal, inkomhal en ontvangbureau worden deze in de originele toestand teruggebracht. Hierbij worden recup-vloertegels en plinten gebruikt zodat het interieur zijn oorspronkelijk karakter krijgt.

De uitgebroken tegels in de inkomhal worden vervangen door passende tegels uit de periode en de stijl van het ontwerp en bestaan uit keramisch materiaal van de firma Gilliot-Hemiksem. De kleurstelling van de tegels en plinten is in overeenstemming met het oorspronkelijk ontwerp van gevelschakering.

De tuinaanleg is volgens de cottage-stijl ontworpen. Van de oorspronkelijke aanleg was niets terug te vinden.

Nieuwe bouwdelen, technische uitrusting, keuken en sanitair zijn in hedendaagse concept. Immers het ontwerp van Georges Van Dyck uit 1909 gold toen als “hedendaags en modern”. De opbouw en het concept was functioneel, rationeel en brak met de klassieke architectuur van de negentiende eeuw. De ontwerper liet zich inspireren door de “**Arts and Crafts Movement**” van William Morris en was onder invloed van filosoof John Ruskin. De zogenoemde prerafaëlieten vernieuwden de architectuur

en de kunsten zodat de **Art Moderne** of de **Art Nouveau** ontstond die zou aanleiding geven tot de art-deco en het modernisme van de jaren 1920 en 1930.

De ontwerper Georges Van Dyck (°Willebroek 9 december 1884 † Etterbeek 10 februari 1927)

Naast architect en stedenbouwkundige was hij actief als landmeter. (Zijn zoon Raymond Van Dyck zou later eveneens dezelfde beroepen uitoefenen)

Tijdens de Eerste Wereldoorlog week hij uit naar Engeland. Daar kwam hij in contact, of zocht ze op, met de nieuwe ontwikkelingen op gebied van kunst, architectuur en stedenbouw; onder meer de zogenaamde Garden City of tuinwijkgedachte.

Begin 1920 werd hij door de gemeenteraad van Willebroek aangesteld als gemeentelijk bouwmeester. Zijn eerste opdracht bestond erin om een overzicht van de verwoeste omgeving van de Palingstraat (Overwinningsstraat) op te maken.

In maart 1923 stelde hij het “Algemeen Verdeelinsplan” op voor de bouw van de woningen van de Nationale Maatschappij voor Goedkope Woningen.

Hij voerde in vereenvoudigde vorm het winnend ontwerp uit van de gekende Antwerpse architect Emile Van Averbek. In 1917 was door de “Vereeniging van Belgische Steden en gemeenten” een wedstrijd uitgeschreven voor de bouw van een **tuinwijk** op de Hoge Heide, een gebied van 30 hectaren groot.

Deze tuinwijk moest huisvesting bieden aan de arbeidersfamilies die door de verwoestingen hun woningen kwijt waren. De tuinwijk met cottagewoningen in een groene omgeving, werd om onduidelijke redenen niet uitgevoerd, maar er werden noodwoningen opgetrokken met het Koning Albert Fonds. Deze barakken en de “semi-permanente” woningen zijn lang blijven bestaan. De zogenaamde “voorlopige” woningen in houten vakwerk en baksteenvulling staan er nog.

Buiten gemeentelijke opdrachten voerde Georges Van Dyck vele particuliere opdrachten uit. Tot de belangrijkste horen de woningen Tisseltsesteenweg nrs. 62 en 82 die beiden als erfgoed veilig zijn gesteld. De winkel en de drukkerij van L. Thomas in de Nieuwstraat nr 37 werden volledig gesloopt nog vóór de publicatie van de inventaris van M&L.

De mouterij van de brouwerij Lamot in Klein-Willebroek uit 1911 werd gerestaureerd en is momenteel in gebruik als bureelruimte.

Georges Van Dyck overleed in 1927 op 42-jarige leeftijd na een verkeerde medische ingreep. Volgens de nagelaten ontwerpen van woningblokken blijkt een strenge geometrische opbouw en de evolutie naar het modernisme.

Een verdere studie van deze figuur en zijn werk ligt voor de hand.

door Hugo Lejon

Jan Van Winghe en zijn roots

æ 3 maanden oud op de arm van moeder met "tante Paulina"

Door de ziekte van zijn vader kon hij zijn studies niet afmaken tot op het einde en was hij verplicht mee te gaan werken.

æ Een (Wille)broekventje van 5 jaar

Enige tijd werkte hij als elektricien bij Bell-telefoon te Antwerpen. Na zijn militaire dienstplicht als sergeant bij de transmissietroepen, gekazerneerd te Vilvoorde, keerde Jan Van Winghe niet terug naar Bell-telefoon.

Op dat ogenblik was Antoon Spinoy verantwoordelijk voor de Mechelse arrondissementfederatie van de toenmalige BSP-PSB en tegelijk loste hij alle problemen op voor de leden van de mutualiteit en de vakbond in verband met arbeidsrecht.

Door zijn politieke activiteiten was Antoon Spinoy meer en meer in Brussel waardoor hij genoodzaakt werd een medewerker te zoeken.

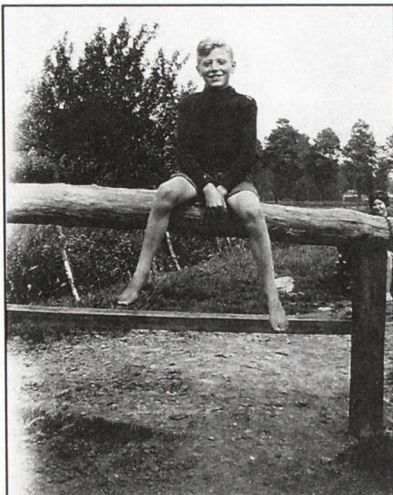
Zwemmen in de Leuvense vaart te Hever (1930)

Jan Van Winghe slaagde voor het examen.

Zijn moeder had hem liever naar Bell-telefoon zien terugkeren. Zij vond dat hij daar tenminste vaste werkuren zou hebben.

Het lot besliste er anders over. Hij was als jonge man niet echt in een politieke beweging grootgebracht, maar maakte wel al vrij jong kennis met de activiteiten van zijn vader die actief was binnen het Nationaal Syndicaat van de Spoorwegen. Syndicalisme is hem dus nooit vreemd geweest.

Stilaan raakte Jan ook betrokken bij de politieke activiteiten van Ant. Spinoy en ging hem meer en meer vervangen op vergaderingen.

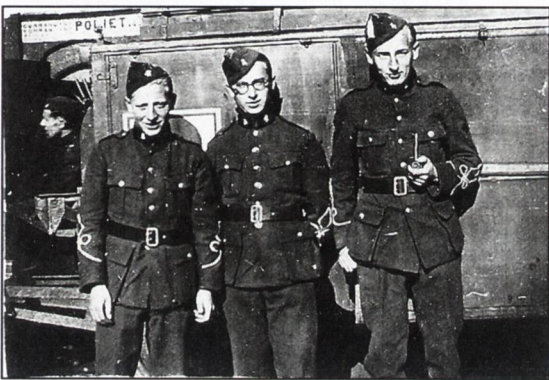
Een jeugd in de natuur, Jan 14 j.

In 1937, nauwelijks 24 jaar oud, werd Jan Van Winghe partijsecretaris van BSP-PSB van Mechelen. Trouwens 1937 werd voor hem een politiek belangrijk jaar. Onder meer omdat D. Bouchery minister werd en Ant. Spinoy naar Spanje, naar de burgeroorlog vertrok, kwam het partijwerk allemaal op Jan Van Winghe zijn nek terecht.

Samen met zijn politieke vrienden en vakbondsmensen van Antwerpen, Luik/Herstal en het Franse Brest, die als tussenhaven fungeerde, organiseerde hij in dat jaar, mede onder leiding van Camille Huysmans clandestiene wapenleveringen voor de Internationale Brigades vanuit de Antwerpse haven en ook deels uit Amsterdam alsmede de levering van geneesmiddelen en voedsel voor het internationaal hospitaal in Spanje waar Ant. Spinoy de leiding had.

Na de val van Madrid was het Spaanse avontuur voor hem zo goed als afgelopen en stond men op de vooravond van de Tweede Wereldoorlog.

Jan Van Winghe werd gemobiliseerd bij zijn oud regiment en op 10 mei 1940 het veld ingestuurd zoals vele duizenden anderen, tegen een Duitse overmacht. Na rondzwervingen (lees constante terugtocht) belandde hij in De Panne waar hij met zijn peloton de verbinding tussen het HQ (hoofdkwartier) van de Belgische troepen en de Engelse interventietroepen in Zuydcoote verzorgde.

1934 - soldaat (TTR) in Vilvoorde (1^e van links)

met A. Spinoy, D. Bouchery e.a. Het altijd aanwezige lot bestemde weerom dat zijn toekomst zich niet te Mechelen maar in het nabij gelegen Willebroek zou liggen.

Het was in de kelders van het postkantoor waar hij met zijn mannen gevangen genomen werd. Na twee dagen werden ze op transport-te-voet gezet richting Gent- Brussel. In de buurt van Wetteren kon hij samen met een vriendmilicien, die van de streek was, ontsnappen en via deze vriend, (rechts op de foto) kon hij met burgerkleding een paar dagen later te voet en met een gevonden fiets Mechelen bereiken. Gedurende de bezettingsperiode werkte hij als kolenbezorger met kar en paard voor de toenmalige coöperatieve van Mechelen. Ondertussen hield hij zich ondergronds bezig met de uitbouw van de politieke structuren voor "na de bezetting", samen

Een Mechelaar of halve Willebroekenaar ?

Op 26 februari 1953 werd hij door de gouverneur tot burgemeester van de kanaalgemeente benoemd.

De oude en nieuwe burgemeester, Gaston Fromont en Jan Van Winghe tesamen met enkele vrienden en familie in 1953

Hij is het gedurende 25 jaar onafgebroken gebleven. Wat de meeste mensen echter niet wisten en zelfs tot op vandaag nog niet weten was, dat zijn directe afkomst voor de helft in Willebroek lag. Zijn moeder was een geboren en getogen dorpsgenote.

Maria Theresia Corijn werd te Willebroek geboren op 19/03/1894 als dochter van Victor Corijn, arbeider op de papierfabriek van Louis De Naeyer en woonde achtereenvolgens in de Schoolweg en de Fabriekstraat.

Het is slechts na het overlijden van haar moeder dat ze op jonge leeftijd samen met haar vader naar Mechelen vertrok, waar deze een nieuwe partner had gevonden.

Het is misschien ook eigenaardig dat de Mechelaar Van Winghe in 1953 burgemeester van Willebroek

werd, de industriegemeente die sinds 1921 reeds een socialistische meerderheid kende, terwijl Jan Van Winghe geen echte Willebroekenaar was.

Veel wordt duidelijk als men weet dat van de vier leden, die na de bevrijding daar het college vormden, er al drie in 1921 een schepenaamt vervulden.

De 63-jarige burgemeester, Gaston Fromont was bovendien zeer verzwakt uit het concentratiekamp van Breendonk teruggekeerd en is nog gedurende enkele jaren met moed zijn mandaat blijven

uitoefenen.

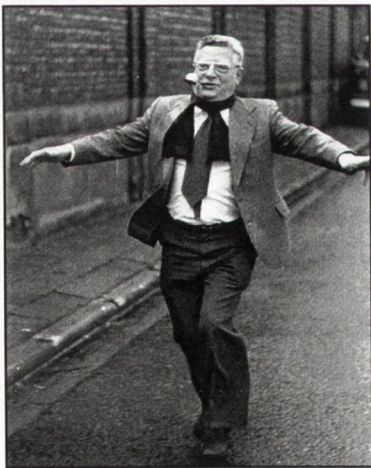
De oorlogsomstandigheden hadden onder meer tot gevolg gehad, dat men zich niet tijdig op de aflossing van de wacht had kunnen voorbereiden. Voor de toekomst van het politiek overwegend rode Willebroek was er echter een sterke persoonlijkheid nodig die genoeg politieke ondervinding had om het roer over te nemen.

Door een vooruitziend Willebroeks BSP-PSB partijbestuur werd hiervoor beroep gedaan op Jan Van Winghe en het was een gelukkige keuze.

Genieten van een lekker pintje op een bal te Willebroek (vermoedelijk zaal Scala)

Jan werd door de Willebroekenaars - die toendertijd nogal kritisch stonden tegenover de stadsmensen van Mechelen - op slag aanvaard. Zijn vriendschappelijke omgang met mensen, zijn nederigheid en dienstvaardigheid gaven hierbij de doorslag.

Als mens behoorde hij tot het gilde van de Epicuristen en was een van zijn vaste gezegden : “Wie na goed gegeten en gedronken te hebben, nog goed spreken kan is een wijs man”. Jan Van Winghe was een strenge kapitein aan het roer van zijn gemeente maar na gedane dagtaak was hij de normale gemoedelijke volkshers die graag een pintje dronk, ging kaarten en dolgraag een “biljartje” ging doen. Hij was dan ook in Willebroek en fusiegemeenten gekend als iemand die vlot met “Jan met de pet” kon praten en ook hun taal sprak, zonder aan hoge politiek te doen.

Wie op de laatste maandag van oktober op de jaarmarkt in Willebroek rondsletterde, had tien tegen één kans Jan Van Winghe te ontmoeten, de minzame en sympathieke burgemeester, op zijn eentje te midden van zijn mensen, meestal met zijn oud geknoopt sjaaltje rond zijn keel.

“den burger” deelnemer tijdens volksspelen in de gemeente

Ook bij andere gelegenheden zat hij doorgaans ergens in de zaal, meestal bescheiden achteraan. Slechts tijdens zijn laatste mandaat, vooraleer hij de burgemeesterssjerp over liet aan zijn opvolger HugoAdriaenssens, liet hij openlijk zijn Vlaamse sympathieën blijken tijdens een 11-juli toespraak in Tisselt, toespraak die een toenmalige krant betitelde als “de Vlaamse geloofsbelijdenis van Burgemeester Jan Van Winghe”.

Eventjes een varkentje “wassen” met de vrienden van de “culturele kaartclub” uit Willebroek.

Hij heeft spijtig genoeg nooit geweten dat een deel van zijn “roots” langs grootmoeders zijde ook terug te vinden is in Klein-Brabant, o.a. Mariekerke en Bornem en zelfs in Londerzeel en Opdorp. De meesten van hen waren landbouwers.

Langs vaderszijde vindt men zijn voorouders in rechte lijn terug via Hombeek, Leest, en dit tot het midden van de 16de eeuw te Heffen/Heindonk. Het waren ook hier bijna allemaal landbouwers-pachters.

Lintje knippen tijdens de viering van 100-jarig bestaan fabriek L. De Naeyer (1960)

Over wat hij voor Willebroek gedaan heeft als burgemeester is reeds door anderen geschreven en valt enigszins buiten onze context. Laten we toch nog wel even vermelden dat bij de eerste naoorlogse wetgevende verkiezingen in 1946, hij ook als provincieraadslid werd verkozen en het jaar daarna zetelde hij in de gemeenteraad van de stad Mechelen. Kort daarop bij de verkiezingen van 1949 werd hij verkozen als volksvertegenwoordiger voor het arrondissement Mechelen. Een functie die hij gedurende 25 jaar onafgebroken zou blijven vervullen. In de Kamer van Volksvertegenwoordigers werd zijn werk ten zeerste gewaardeerd en maakte hij als voorzitter of ondervoorzitter deel uit van talrijke commissies.

Hij was ook van in den beginne lid van de Raad van Europa.

Wat zich nog weinigen herinneren of zelfs niet weten is dat Jan Van Winghe ooit in de kleuren van de Rode Duivels op het veld is gekomen als speler (4de van rechts op de foto).

Jan Van Winghe overleed na een korte maar fatale ziekte op 27 maart 1998 te Willebroek. Zijn bijzetting in het columbarium gebeurde op zijn uitdrukkelijke wens in alle eenvoud.

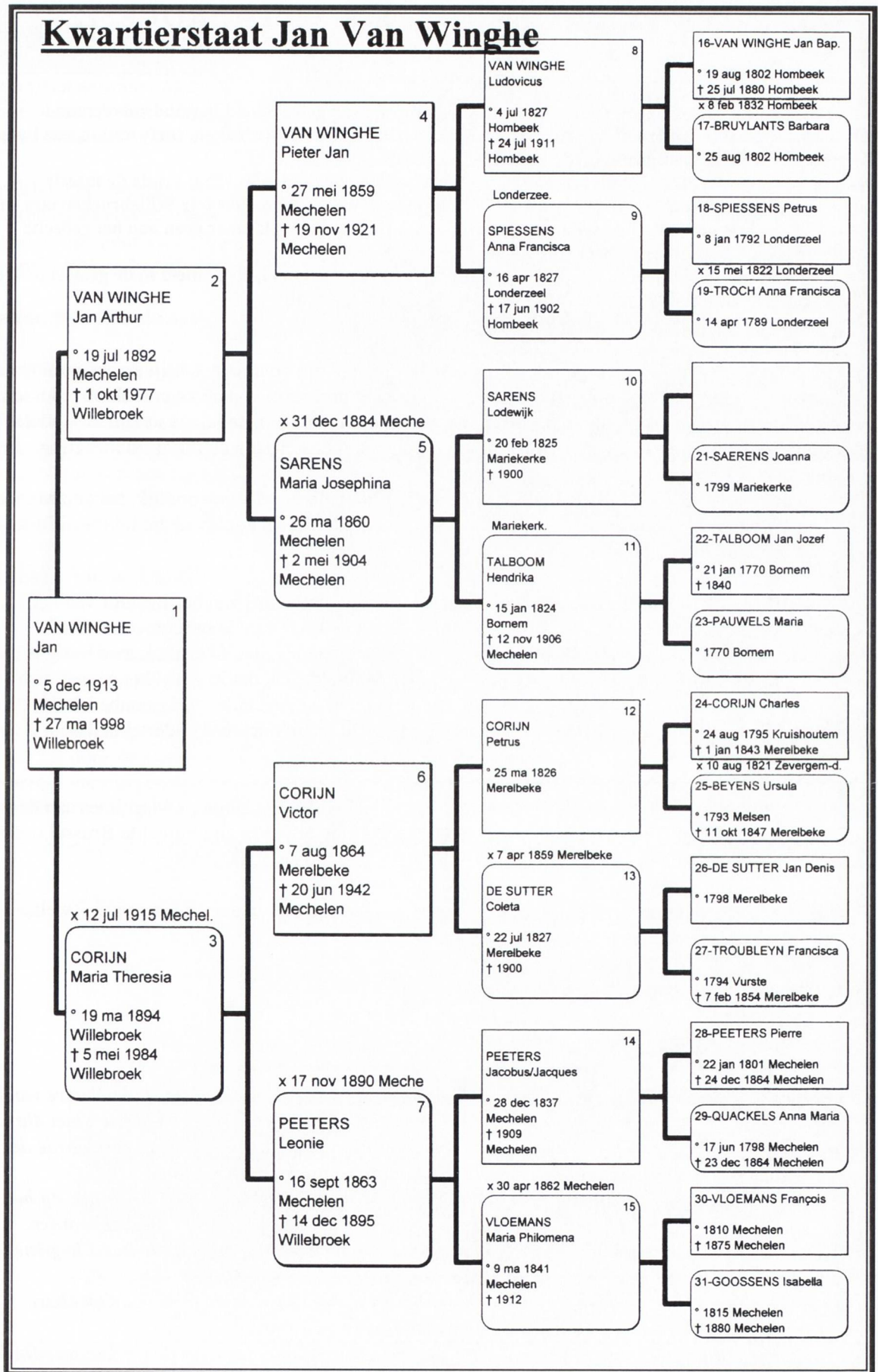
Het bovenstaand overzicht van Jan Van Winghe is er één in vogelvlucht en we weten dan ook zéér goed dat het derhalve een onvolledige weergave is van het leven van de meer dan boeiende mens die hij was. Misschien een taak voor anderen om eens een volledige biografie over hem te schrijven.

Eerste pijl tijdens viering 450-jarig bestaan Kon. St.-Niklaasgilde door Erevoorzitter Jan Van Winghe (foto's fam. VW)

Eerder zeldzame foto van de "officiële" Jan Van Winghe.

Kwartierstaat Jan Van Winghe

door Eric Van Winghe

HET WEL EN WEE VAN DE WILLEBROEKSE ZWEMDOKKEN

Dat er in het waterrijke gebied rond Willebroek nogal wat zwemgelegenheid bestond zal niemand verbazen. De broekgebieden met hun talrijke vijvers ontstaan door dijkbreuken, turfwinning, enz boden hiertoe een veelheid aan mogelijkheden.

Doch de vaart of het kanaal Willebroek-Brussel (graafwerken begonnen in 1550) kende de meeste aantrekkingskracht. Aan het vrij en onbeperkt zwemmen in de vaart konden vele Willebroekenaars van Klein-Willebroek tot Tisselt en verderop niet weerstaan. Denken wij ook maar even aan het gedeelte boven "het Sas" tegenover "t' Scherp Zand" !!!

Een oplossing diende gezocht te worden voor het probleem van de zwemgelegenheid in de gemeente. Deze oplossing werd ook gevonden.

Deel 3

Op 11 februari 1912 moet de burgemeester Robert Peeters op zijn beurt een schrijven gestuurd hebben aan de heer Cornut, waarmee hij spoed wilde zetten om het probleem van de zwemdok op te lossen. Via dit schrijven herinnert hij dhr. Cornut aan het bestuderen van de installatie van zijn zwemdok. De burgemeester wijst er ook op dat dhr. Cornu er zich zou mee gelasten en dit op aanbeveling van dhr. directeur J. Zone.

Tevens wijst hij op de hoogdringendheid, want door het uitstellen, zoals gewoonlijk, zal de zwemdok niet klaar zijn voor het hoogseizoen. Hij laat ook weten dat hij niet kan geloven dat hij (dhr. Cornu) deze zaak zou vergeten zijn.

Op 13-2-1912 komt op dit schrijven van de burgemeester een antwoord van het Bestuur van het Zeekanaal. In dit antwoord bevestigt de heer Cornut dat hij de brief van de burgemeester heeft ontvangen en dat hij de zaak van de zwemdok geenszins vergeten is, dat hij er druk mee bezig is en dat hij de noodzakelijke plannen zal terugbezorgen. Hij vermeldt ook dat in geval het gevaar zich mocht voordoen van uitstel of verdagen van de uitvoering van de geplande werkzaamheden, hij de eerste zou zijn om hem (de burgemeester) te verwittigen. Dit schrijven werd ondertekend door de heer Cornut.

Door een nieuw schrijven d.d. 20-4-1912 van de S.A. Canal et des Installations Maritimes aan de burgemeester, laat dhr. Zone weten dat hij zich ter beschikking houdt in zijn bureel te Brussel om de burgemeester te ontvangen op woensdag 24 april 1912 tussen 10 en 12.00 u.

Ook op 24-4-1912 richt burgemeester Robert Peeters ook een schrijven aan een secretaris (welke dienst is niet zo goed geweten) dat als volgt luidt:

Korte inhoud van dit schrijven :

Mijnheer de Secretaris,

Ter gelegenheid van het in dienst stellen van de spoorbrug te Kapelle op den Bos ten behoeve van het "spoorwegverkeer" handelt de burgemeester ook over het onderhoud dat hij gehad heeft met dhrn. Zone en Cornut. Na zijn visie te hebben verduidelijkt over het plan van dhr. Cornut verklaarde de directeur zich akkoord en verzekerde hem dat de toelating zou worden toegestaan.

Er werd overeengekomen onmiddellijk tussen te komen en de officiële aanvraag, steunende op het "plan" dat door dhr. Cornut hem zou overmaken waarbij ook meer uitleg zou gegeven worden.

In de aanvraag zou de nadruk moeten gelegd worden op het hygiënisch aspect, "le but d'hygiène", dat zal gevolgd worden bij de constructie, "de creatie", van de zwemdok.

Zoals altijd, zou de toelating moeten gehomologeerd worden door het Ministerie van Openbare Werken en deze formaliteit zou minimum één maand duren.

Maar dat mocht niet verhinderen om verder te gaan en te onderhandelen over de werken met dhr. V. Dumon.

Daarom zou het nuttig zijn van enkele “afdrukken van het plan” van dhr. Cornut te voorzien, die met hem hierover een regeling zou treffen.

Afhangende van de eventueel te ontvangen toelating van de “Chemin de Fer” zou hierover niet gesproken worden aldus dhr. Zone; mocht er zich toch een moeilijkheid voordoen dan zou hij (dhr. Zone) met ingenieur Van Bogaert gaan spreken die hen zou willen steunen. Hij (de directeur) liet verstaan dat dhr. Zone deze keer zeer raadgevend en toegewijd was.

Op 30-4-1912 worden de plans (calques) + 4 afdrukken van de geplande zwemdok door de NV Zeekanaal en Haveninrichtingen van Brussel overgemaakt aan dhr. **Eugeen Mertens** (handelsingenieur en schrijver der Willeborecksche Zwemclub), die ook zeer nauw betrokken was bij de oprichting en het afwerken van de zwemdok.

De voorbereidende activiteiten schieten nu op!

Een kostenraming wordt opgesteld.

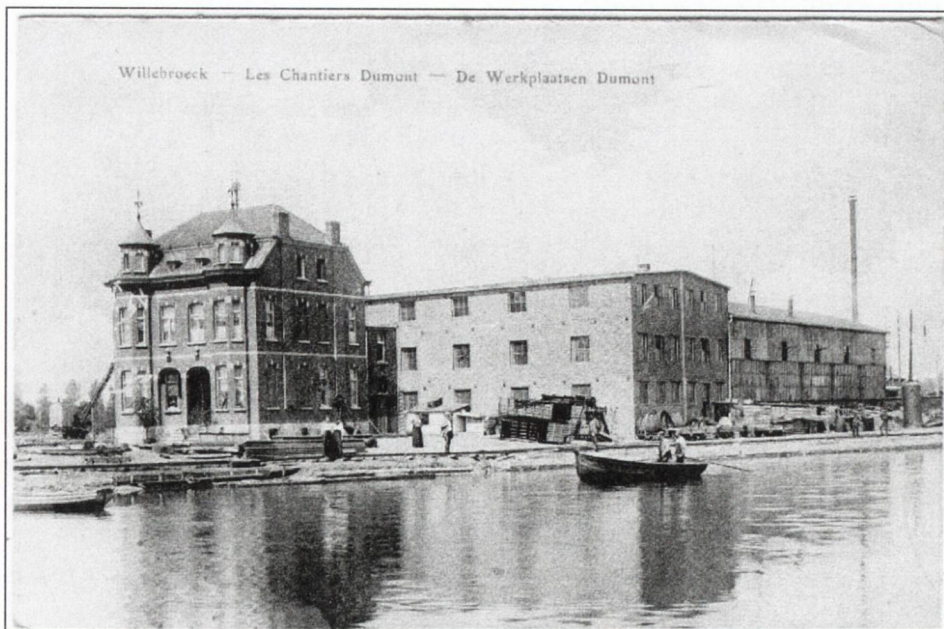
In een opgave met een raming van de kosten d.d. 30-4-1912 treffen wij een lijst aan met de aard der werken en de benodigdheden opgesteld door de S.A. Canal et des Installations Maritimes de Bruxelles (het Bestuur van het Zeekanaal).

Deze raming en deze lijst werden ter goedkeuring overgemaakt aan het Ministerie van Binnenlandse zaken - dienst gezondheid en hygiëne.

De firma Victor DUMON verklaart in de mogelijkheid te zijn om de plannen uit te voeren.

In een schrijven van 17-5-1912 uitgaande van de heer Victor DUMON te Willebroek en refererende naar een brief van de burgemeester d.d. 4-5-1912, verklaart deze dat hij de werken kan uitvoeren voor een forfaitair bedrag van 4.890,75 fr. en dit conform aan het plan en het bestek dat hem werd overgemaakt in verband met de constructiewerken van de geplande zwemdok op de linkeroever in het kanaal nabij de spoorbrug van de lijn Mechelen-Terneuzen.

Enkel zal door de belangrijke prijsstijging en de schaarste in de handel van het hout “pitch-pine” deze houtsoort vervangen worden door “rode Noorse den”. Dit zal geen noemenswaardige gevolgen hebben voor de uitvoering van het werk.

Wordt vervolgd

De werkplaatsen Victor Dumon

door Gust Van Auwenis

HONDERDIAERIGHE TRIUMPH OFTE IUBILE DER
SCHIPVAERT VAN BRUSSEL

DIE
EERLYCKE ENDE LOFWERDIGHE
TRIUMPH

Gehauden op die blyde hondertiaerighe

IUBILE

der schipvaert van Brussel Den 16 Junij

ANNO .1650

OGODT BESCHERMT HETAL

Waer sijt gij cloeck verstant, die eertijts placht te dichten
soo menich schoon triumph, dat men placht op te richten.

Sijt gij nu heel verflaut, oft hebt gij geene stof
waermede dat gij placht te dichten menich lof.

Hier heb gij weer wat nieuws, gij moet nu gaen beschrijven
triumphen ende spel genoeghelijck bedrijven
van menich boothgestel tsij meester ofte knecht
int midden van die vaert te Brussel uijtgerecht.

Tis hondert iær geleen, wanneer men tot het graven
van dese nieuwe vaeret den eersten steke gave,
welck bleijde iubile van dese hondert iær
men nu met alle vreught sien viere heeft aldaer.

Den sestienden der maent van Juni sach men maken
van als tot dees triumph op huysen ende staken.

Die schepen warden al oock uijt die vaert gedaen
niet anders daer en bleef dan tsuijver water staen.

Als nu die heele stadt vervult was van rumoeren
als ider derwarts trock, tsij borgers ofte boeren,
tsij arme ofte rijck, tsij vrouwe ofte man,
tsij creupel ofte manck, tsij peeter ofte ian.

Het volcke dat begost al eenskens heel te crillen,
men siet al wie daer compt dat die daer blijven willen.

Tstalagewerck wort vol, die huysen dragen last,
de bancken sijn vervult, die straeten sijn getast.

Nu stont het al gereet, het volcke dat verbeijde
seer keuringh tot het spel, dan quam daer van deen sijde
een schip seer schoon versiert al soetiens op de pas
en tschene dat daerin Fama verheven was.

Want achter aen het roer men drij schoon nimphen sagen
met horens in die hant, waerbij trompetters lagen

met fluyters, tamboerijns met menich bootghesel,
 verbrijdende de faem door hun gedurigh spel.
 Vier mans noch op dat schip met roed en blauwe kleeren,
 altijd oock hunnen haeck in d'oogen van die heeren
 afschoeten even ras, tgeschut wirt oock geloft,
 twas al aleven schoon, men spaerde geen cost.
 Dit sijnde gepasseert soo quamper opgedreven
 een walvis schoon gemaect seer constigh naer het leven,
 waerop een naeckten man met sijne moesel fier
 sat altijd spelende gecroont met lauwerier.
 Als tvolck seer keuringh al om dit te siene drongen,
 soo is uijt dien vis oock Jonas uijt gesprongen.
 Dit gaende soo voorbij, quam oock Neptunus aen,
 Die men met sijnen staf sagh op sijn wagen staen.
 Hem volghden met genucht al soetiens twee dolphijnen
 die tvolcke maken nat, dan quam er int aenschijne
 twee swanen op hun pas, op wiens ruggens breet
 twee jongens met lauriers saten int wit geleet.
 Naer alle dit gewoel, soo volghde dese kluchte,
 Te weten een prieel vol spel en vol genuchten.
 Van achter wast bedeckt met groenigheden schoon
 soo menich instrument, gaf daer sijn eijgen toon.
 Men singht er en men speelt op trommels ende fluijten,
 op alle soete snaer, schalmijen ende luijten.
 Den reus met die reusin voor hen tot dansen geeft
 seer drolligh in dit schip, tschijnt dat hij tleven heeft.
 Men siet bij desen reus noch staen twee klijn babauwen
 doe oock door tspel verheught een dansmert willen hauwen.
 Sij sprongen even seer, sij hauden hunnen pas,
 al wie dees vreught aensagh die doght oft droome was.
 Dit schipken soo verciert, naer soet en lanck laveren
 men oock ten lesten sagh met dese vreught passerem.
 Met noch een schoon gewerck, als een casteel berijt
 het welke oock passeert want het den nacht verbijt.
 De vreught is noch niet uijt, men siet den palinck spannen,
 die booten staen gereet, daer commen al die mannen
 die men int wit gekleet, met roede mutsen aen,
 met sluijders om den hals, siet naer hun booten gaen.
 Den eersten die begint en wilt dan palinck packen
 maer soo hij daer is, soo siet men hem afswacken.
 Den tweeden van gelijck gaet desen wegh oock in.
 Den derden ende rest, die valt sonder gewin.
 Ten lesten als sij langh nu hadden afgesweken
 gingh af die slimmerhijt, en tvel begost te breken.
 Den eenen vielder af, den anderen die hongh,
 der eenen beet erin, den anderen die sprongh.
 Soo dan naer lanck getreck, grijpt een hem metter handen
 En wringht hem om den arm, en nempt hem met de tanden.
 Den boote die gaet voort, hij doet soo groot gewelt
 dat hij met prijs en lof den palinck nedervelt.
 Dit sijnde nu gedaen, die gans wirt afgelaeten
 tot welcken nieuwen prijs sij weer nieuwe herten vaten.
 Siet daer compt eenen aen en grijpt den halse vast,
 men treckt hem uijt die vaert soo hooge als den mast.
 Soo half hij is omhoogh sij nedervallen laten
 hem met die ganse snel, ten moght hem al niet baten.

Hij treckt hem weder op, tot bouen met die gans
 Sijz hant die slimmer af, met hem verkeert de cans.
 Den tweeden compt eraen, en blijft soo lanck aenhangen
 dat wie dat moghe zijn, eender had verlangen.
 Hij wirt tot elfmael toe getrocken op en neer,
 Dan bouen aende mast, dan in het water weer.
 Ten lesten liet hij gaen, men siet een ander grijpen,
 die hem wilt volgen naer, maer moet terstont versipen.
 Daer commen noch een deel die toonen hunne const.
 Naer dees noch een gesel practijckelijck begonst,
 hij nempt die vleugers vast, hij doet sijn voeten keeren,
 en stoot sterck op het haut, hij scheijnt die rest te leeren.
 Nochtans hij blijft eraen, elck hem courage gaf,
 ten lesten met geweld treckt hij den vleuger af.
 Hij valt soo van die gans en siet alom en domme
 oft hij se niet en heeft en compt soo uijt geswommen.
 De reste die hem volght doen sijne passen naer,
 nochtans al sonder winst, sij vallen altegaer.
 Soo dan als nu begonst, de gans heel los te worden
 en dat men niet en sagh dan maer die enckel korden.
 Genait door heel den hals grijpt haer een kloeken gast,
 men treckt hem op en neer, hij haut die ganse vast,
 hij spertelt ende treckt gebruijkende sijn tanden,
 hij draijt hem om end'om, genaegelt sijn de handen,
 soo hij halfwegen is, eender had 't gepijs,
 hij treckt die gans af en hij behalt den prijs.
 Den tweede prijs is af, den derden siet men commen,
 waer sijn die mannen nu die hun soo seer berommen
 int steken met die lans, siet daer sij sijn te baen
 gereet met hunnen schilt, sij op hun booten staen.
 Sij rennen tegen een, de booten snellijck waren,
 opt lijf die lans breckt, die schilten krijgen scharen.
 Dit steckspel duerde lanck, deen viel en dander stont,
 ten lesten was daer een die saltegaer verwont.
 Dit spelen van dit volck waer mede sij prijs verkregen
 gingh oock alsoo ten ende, die trompen niet en swegen,
 die fluijters doen hun const, die keteltrommel slaet,
 eenider met sijn spel, weer naer sijn plaetse gaet.
 Men hoort niet dan getier, en vreught van alle sijden
 men siet het vierwerck daer seer neerstichlijck berijden.
 Tot tscheijden van de son, tot tkommen van den nacht
 soo langh die sonne schijnt, soo wort het vier veracht.

(Hier boven een klein fragment uit de oorspronkelijke tekst)

Sij trecken hem weer op, tot boven met die gans
 sijn hant die slimmert af, met hem verkeert de cans.
 Den tweede compt eraen en blijft soo lanck aenhangen
 dat wie dat moghe zijn eenider had verlangen.
 Hij wirt tot elfmael toe getrocken op en neer
 dan boven aen de mast, dan in het water weer.
 Ten lesten liet hij gaen, men siet een ander grijpen
 die hem wilt volgen naer, maer moet terstont versipen.
 Daer commen noch een deel die toonen hunne const.
 Naer dees noch een gesel practijckelijck begonst,
 hij nempt die vleugers vast, hij doet sijn voeten keeren,
 en stoot sterck op het haut, hij scheijnt die rest te leeren.
 Nochtans hij blijft eraen, elck hem courage gaf,
 ten lesten met geweld treckt hij den vleuger af.
 Hij valt soo van die gans en siet alom en domme
 oft hij se niet en heeft en compt soo uijt geswommen.
 De reste die hem volght doen sijne passen naer,
 nochtans al sonder winst, sij vallen altegaer.
 Soo dan als nu begonst, de gans heel los te worden
 en dat men niet en sagh dan maer die enckel korden.
 Genait door heel den hals grijpt haer een kloeken gast,
 men treckt hem op en neer, hij haut die ganse vast,
 hij spertelt ende treckt gebruijkende sijn tanden,
 hij draijt hem om end'om, genaegelt sijn de handen,
 soo hij halfwegen is, eenider had 't gepijs,
 hij treckt die gans af en hij behalt den prijs.
 Den tweede prijs is af, den derden siet men commen,
 waer sijn die mannen nu die hun soo seer berommen
 int steken met die lans, siet daer sij sijn te baen
 gereet met hunnen schilt, sij op hun booten staen.
 Sij rennen tegen een, de booten snellijck waren,
 opt lijf die lans breckt, die schilten krijgen scharen.
 Dit steckspel duerde lanck, deen viel en dander stont,
 ten lesten was daer een die saltegaer verwont.
 Dit spelen van dit volck waer mede sij prijs verkregen
 gingh oock alsoo ten ende, die trompen niet en swegen,
 die fluijters doen hun const, die keteltrommel slaet,
 eenider met sijn spel, weer naer sijn plaetse gaet.
 Men hoort niet dan getier, en vreught van alle sijden
 men siet het vierwerck daer seer neerstichlijck berijden.
 Tot tscheijden van de son, tot tkommen van den nacht
 soo langh die sonne schijnt, soo wort het vier veracht.

Als Phebus nu begonst met hare heete stralen
 te duijken in tgeberght, oft in haer rust te dalen.
 Als men die schoone maen met d'aventsterre sach
 opcommen in die locht als haters van den dach
 soo heeft men al de vreught corts gepasseert sien keeren
 door tmidden van de vaert, voor d'oogen van die heeren.
 Welck spel is niet van noed, nu wederen vertelt
 want het den selven pas als voormael heeft gespelt.
 Nu was het al voorbij, het schip dat sagh men comen
 waerin het vierwerck was, besteken om end'omme,
 terwijl aen elcke brug een stake daer geplant
 met pectonnen beset gedurich staet en brant.
 Soo siet men daer het iaer, als die trompetten clincken
 van ver als inde locht in clare vlammen blincken.
 Het vierwerck gaet oock aen, men siet met schone light
 van achter aen het roer een son staen opgericht
 wiens stralen niet dan vier gedurich staen en blaken.
 Die loghgt is heel ontstelt die vierpijlen die kraken,
 daer borst een bombe uyt, het volck loopt hier en daer,
 Want tspertelt onder hun, en tkomt hun veel te naer.
 Daer worpt een weer wat nieuws int water uyt sijn handen
 het welck men met gedruys daerin oock heeft sien branden
 en tborst ten lest uyt, met sulck een groot getier,
 dat twater sprongh omhoogh gemengelt met het vier.
 Dit vierwerck onverwacht dat bleef seer langh noch duren,
 niet dan vlam ende vier en sagh men hem verruren.
 Die pijlen sprongen oock van alle canten uyt
 met sulck een groote cracht dat ier die ooren tuyten.
 Men hadde noijt gepijst alhier soo veele clughten
 te sien op dese vaert, noch so veel blij geneuchten.
 Het vierwerck maeckt een end van alle dese vreucht,
 van alle dees triumph waerin elck was verheught.
 Het volck schijt van daer, men siet den nacht verwecken
 de menschen tot de rust, men maeckt er end van gecken.
 Men loopt er hier en daer, elck hem naer huys begeeft,
 want naer een langh gevast men grooten honger heeft.
 O blijde Iubile waermede dat wij vieren
 dat blij honderste iaer van sulcken eerst bestieren,
 van dat schoon prijsbaer werck vant maken vande vaert.

O Blijde Jubile, waer mede dat vij vierde
 dat bij honderste iaer van sulcken eerst bestieren
 was dat seghes prijsbaer werck, vant maelde vande vaert

Die godt van Vijant Vrij bewaer
In Voorspoet noch Vier Duizent Iaer

O blijde Jubile, waermede dat wij vieren. Dat blij honderste iaer van sulcken eerst bestieren
 Van dat schoon prijsbaer werck, vant maken van de Vaert
 Die Godt van Vijant Vrij bewaer
 In Voorspoet noch Vier Duizent Iaer

Schrijver: *anonymus*

Flor Cools

“De Nijverheidsstraat” of “Rue de l’Industrie” Een vergeten straat in Willebroek

(Vervolg)

In de Willebroekse geschiedschrijving wordt deze straat nauwelijks of zeer weinig vernoemd, zonder verdere commentaar over ligging of grootte.

Over de aard van de eerste huizengroepen die door De Naeyer gebouwd werden, lezen we in de Willebroekse kronieken 1984-3, Het Burgerlijk Gods- en Gasthuis “Hospice Louis de Naeyer” te Willebroek, deel 2 van Frans Verbraeck volgende commentaar :

“Elk mini-arbeidershuisje had een halfhoog zoldervenster boven de deur en boven het gevelraam van het gelijkvloers. Elk hoekhuisje had een puntgevel met een kapvenster. Door de kleinschaligheid aan binnenhuisruimte, door de zeer beperkte hygiënische omstandigheden, door het ontbreken van drinkwater, van degelijke riolering voor de afvalwaters en het totale gebrek aan de noodzakelijke verluchting en verlichting kan men nog heden aan deze tekortkomingen in menige bijverheidswijk zien hoe de vroegere volksklasse reilde en zeilde met een grote kinderlast bovenop”.

In “Notice & Renseignements” van 1900 lezen we over de eerste bewoners :

“In het algemeen, zijn ze gratis of tegen een zeer lage huurprijs ter beschikking van meestergasten (contre-maitres), opzichters (surveillants) en verdienstelijke arbeiders (ouvriers-meritants)”.

BEWONERS VAN DE NIJVERHEIDSSTRAAT, PERIODE 1875 TOT 1910

Bevolkingsregisters periode 1870 tot 1880

Vermeer Bernardus (landbouwer) x De Saeger Anna Theresia	boek 4bis
De Volder Leo (fabriekswerker) x Walgraeve Paulina Francisca	boek 4bis

Bevolkingsregisters periode 1880 tot 1890

Polfliet Joannes Franciscus (daglooner) x Roelants Catharina (winkelierster) (genoteerd als Nijveraardstraat)	boek 1
Van Camfort Daniel (arbeider) x Peelman Emerantia	boek 2
Vleminckx Benedictus (arbeider) x Huygens Maria Juliana	boek 4
Vermeer Bernardus (landbouwer) x De Saeger Theresia	boek 5
Aerts Joannes en kinderen	boek 5
Saeys Jacobus (daglonner) x Moenen Melania	boek 5
Nummer 15 – Van der Burgt Leopoldus (daglooner) x De Bock Juliana	boek 5
Verherstraeten Fideles (arbeider) x Huygens Maria	boek 5
Van de Ven Franciscus (daglooner) x Verbruggen Elizabeth	boek 5
Verheyden Adolphus (daglooner) x Peelman Emerentia	boek 5
Huygens Bernard (arbeider) x Peelman Maria	boek 5
Pepermans Pieter (ajusteur) x Vloemans Maria	boek 6
Maetens Jan Baptist (daglooner) x Quimpert Elizabeth	boek 6
Nummer 7 – Segers Egide Joseph (ajusteur) x Portael Philippina	boek 6
Metdepenningen Alfons (stoker) x De Mey Josephina	boek 6
Van de Vliet Constant (schipper) x De Haeck Louisa	boek 6
Butz Engelbertus (ajusteur) x Tersen Ludovica	boek 6
Nummer 3 – Forton Barbara (naaister), weduwe van Bodery	boek 6
Nummer 6 – Joosten Jan Cornelis (klerk) x Mertens Maria Petronella	boek 6
Nummer 12 – Van Praet Petrus (geen) x Rottiers Joanna Maria	boek 6

Bevolkingsregisters periode 1890 tot 1900

Alle bewoners van de Nijverheidsstraat, vermeld in boek 5, staan gerangschikt volgens huisnummer.

- 1 Schampaert Frans Raymond (koetsier) x Van de Vondel Coleta Stephanica
- 2 De Mets Seraphien (metser) x Vergucht Ursula
- 3 De Smedt Guilielmus (schrijnwerker) x Spillemans Catharina Clementina
- 4 De Mets Isidoor (metser) x Moerman Eulalie
- 5 Talboom Jan (daglooner) x Saeys Maria Justina
- 6 Kloms Franciscus (arbeider) x Heylen Yvonna Maria
- 7 Segers Egide (ajuteur) x Portael Philippina
- 8 Boeykens Karel Louis (schrijnwerker) x Van Troyen Paulina Francisca
- 9 Reyniers Jozef (daglooner) x Van Segbroeck Virginia
- 10 Van der Burgt (daglooner) x Polfliet Maria Francisca (naaister)
- 11 Deferm Maria Catharina en kinderen, weduwe Michiels
- 12 Van Malder Cesar Augustinus (ajuteur) x Van Praet Justine Maria (naaister)
- 13 De Mets Theophiel (metser) x Van Kerckhoven Anna Catharina
- 14 Selleslags Frans (brandweerman) x Clauwaert Maria Nathalia
- 15 Van der Burgt Leopold (daglooner) x De Boeck Juliana
- 16 Ost Maria Theresia, weduwe Bessems
- 17 Van Breedam Jan (daglooner) x Verhulst Mathilde
- 18 Heeckhout Karel Louis (daglooner) x Van Extergem Josephina
- 19 Saeys Karel Louis (daglooner) x Van den Abbeel Maria Louisa
- 20 Van de Wauwer Benedictus Edward x Meul Amelia Regina
- 21 Ost Karel Louis (daglooner) x Bruggeman Sophia
- 22 Van Lokeren Leopold (gazetventer), weduwnaar x Maes Victoria, weduwe (Aloïs)
- 23 Pelegrin Jan Baptist (daglooner) x Broeckaerts Maria
- 24 Huygens Henri (daglooner) x Lauwers Joanna Albertina
- 25 Persoons Louis (daglooner) x Geerinck Leontina
- 26 Verherstraeten Fideles (boekbinder) x Huygens Maria Paula
- 26bis Huygens Jozef (daglooner) x Ketels Joanna
- 27 Polfliet Jan (schipper) x Roelants Catharina Juliana
- 28 Seghers Jozef (daglooner) x Meul Clara Delphine
- 29 Pelegrin Karel (daglooner) x Huygens Josephina
- 30 De Wachter Petrus Joannes (daglooner) x Huygens Maria Sophia
- 31 Huygens Camille (daglooner) x Polfliet Maria Antonia
- 32 Jacobs Jozef (daglooner) x Binst Anna
- 33 Scheidtweiler Peter (daglooner) x Berven Gertrude
- 34 Cools Amandus (ajuteur) x Verlinden Lucia Hortensia
- 35 Bernabé Jan (ajuteur) x Spoelders Maria
- 36 Landuyt August Frans (daglooner) x De Raedt Cornelia Sophia
- 37 De Smedt Karel (schilder) x Haems Maria Josepha
- 37bis Haelewaeters Isabella, weduwe van De Smedt Jan Antoon
- 38 Forbiseur Henri (daglooner) x Lauwers Louisa Maria
- 39 Bayens Leo (daglooner) x Leys Maria Eugenia
- 40 Desgrippes Eugeen Pieter (ajuteur) x Van Campen Leona
- 41 Hardies Judocus (daglooner) x Van Laer Angelina Gilberte
- 42 Pepermans Pieter Jozef (ajuteur) x Vloemans Maria Elizabeth
- 43 Heven Eduard (metser) x De Naeyer Joanna Maria
- 44 Van Campen Adrianus (daglooner) x Windey Philomena

Bevolkingsregisters 1900 tot 1910

Ook in deze periode vindt men de bewoners terug in één register. We stellen vast dat er al enkele huisjes niet bewoond waren, dit had waarschijnlijk te maken met de bouw van de nieuwe fabriek langs

de rechterzijde van de grote ingang waarvoor de huisjes aan die zijde van de Nijverheidsstraat moesten verdwijnen.

De volgende gezinnen woonden na 1900 nog in de Nijverheidsstraat :

- 1 Raes Jan Cornelis (ijzerbewerker) x Beykaert Octavia
- 2 Gené Jozef (schrijnwerker) x Van Saeken Maria Theresia
- 3 De Mets Isidoor (paswerker) x Moerman Eulalia
- 4 Verhoeven Jacobus (daglooner) x Smets Maria Josephina
- 5 Talboom Jan Hendrik (daglooner) x Saeys Maria
- 6 Forbiseur Hendrik (meestergast) x Lauwers Louisa Maria
Vanaf 1903 werd nr 6 bewoond door Flies Theophiel Desiré (bakker) x De Proft Maria Virginia
- 7 Mishalle Lucas (monteur) x De Moor Joanna Maria
- 8 Aerts Petrus Joannes (paswerker) x Smets Rosalia
- 9 onbewoond
- 10 Van der Burgt Augustinus (daglooner) x Polfliet Maria Fransesca
- 11 Van Crombruggen Ludovicus (schoenmaker) x Gillis Maria Theresia
- 12 Van Crombruggen Angelus Henricus (ijzerdraaiersgast) x Keulemans Seraphina
- 13 De Mets Theophiel (meestergast) x Van Kerckhoven Anna Albertina
- 14 Scheidtweiler Pieter (toeziener) x Berven Gertrude
Bestak Frans (papierbewerker) woonde in bij de familie Scheidtweiler
- 15 onbewoond
- 16 Seghers Jozef (papierbewerker) x Meul Clara Delphina
- 17 Van Breedam Jan Baptist (paswerker) x Verhulst Mathilde
- 18 Pelegrin Jan Baptist (ketelmaker) x Broeckaerts Maria
- 19 Gillis Frans (papierbewerker) x Lucas Patronella
- 20 Belmans Pieter Ferdinand (metser) x Van Humbeeck Maria Emilia
- 21 Pepermans Jan Frans (monteur) x Suys Maria Catharina
- 22 De Vleeshouwer Jan Baptist (daglooner) x Dons Joanna Dorothea
- 23 Troch Maria Sophia weduwe Verhoeven
- 24 Meul Jozef (ketelmaker) x Marnef Maria Francisca
- 25 Herbosch Joannes (daglooner) x Segers Maria Virginia
- 26 De Boeck Henri Frans (daglooner) x Craenhals Maria Theresia
- 26bis onbewoond
- 27 Binst Anna Catharina weduwe Jacobs Joseph
- 28 Verdickt Hendrik Richard (daglooner) x Steenackers Regina
- 29 onbewoond
- 30 onbewoond
- 31 Dubois Hector Polydoor (daglooner) x Kerremans Maria Amelia
- 32 De Smedt Joachim Eduard (daglooner) x Van der Leenen Maria
- 33 Van der Taelen Jan Baptist (ketelmakersgast) weduwnaar van Van de Sande Theresia Coleta
- 34 Beaeyens Leo (daglooner) x Leys Maria Eugenia
- 35 Schampaert Frans Raymond (koetsier) x Van de Vondel Coleta Stephania
- 36 Lamberts Ludovicus (stoker) x Meul Maria Aloysia
- 37 Pepermans Pieter Jozef (paswerker) x Vloemans Maria Elisabeth
- 37bis Peelman Emerantia weduwe Van Camfort, woonde tesamen met Scheidtweiler Peter + 2 kinderen
- 38 Van Dessel Antoon (daglooner) x Roothoofd Joanna Catharina
- 39 Hardies Judocus (daglooner) x Van Laer Gilletta

De nummers 40 tot 44 komen in dit register niet meer voor en waren dus waarschijnlijk onbewoond of reeds afgebroken.

Alle bewoners zijn tijdens de periode 1900/1910 verhuisd naar een andere woning al dan niet in de gemeente Willebroek.

De Nijverheidsstraat heeft dus maar een kort bestaan gekend en heeft tijdens de eeuwwisseling plaats moeten maken voor de uitbreiding van de fabriek.

Een aantal huisjes achteraan in de fabriek hebben de afbraak lang overleefd. Hierin werd later de schrijnwerkerij gevestigd. Enkel de geveltjes met huisnummer bleven stille getuigen van wat er zich ooit achter deze muren heeft afgespeeld.

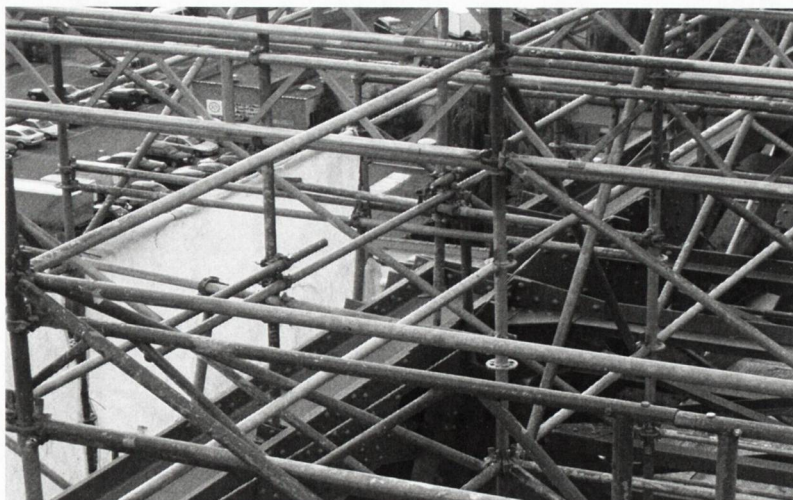
In de jaren 70 werd echter de onderhoudsdienst van de fabriek volledig gereorganiseerd en gecentraliseerd waardoor de schrijnwerkerij verplaatst werd naar de grote vernieuwde onderhoudshal. Nadien werden ook deze huisjes afgebroken en verdwenen de laatste overblijfselen van wat eens de Nijverheidsstraat is geweest.

Jean Merckx

Louis De Naeyer als bouwheer

Louis De Naeyer bouwde van 1863 tot 1898

1. Groep “La Cité” – 22 woningen gebouwd in 1865 en 1866
2. Groep “rue de l’Industrie” – 46 woningen gebouwd in 1872 en 1882
3. Groep “rue de l’Industrie” – 25 woningen gebouwd in 1870
4. Groep “Molenberg” – 9 woningen gebouwd in 1871
5. Groep “rue de l’Epargne” en place de Grimberghe – 52 woningen in 1886 en 1887
6. Groep “Le long du Canal” – 6 woningen gebouwd in 1863
7. Groep “rue Nonnevijver” – 26 woningen gebouwd in 1875
8. Groep “rue de Termonde” – 44 woningen eigendom van de Société Anonyme pour la Construction de maisons ouvrières
9. Groep « boulevard des Travailleurs » - 58 woningen in 1898 en 1899
- 38 woningen in opbouw eigendom v/d S.A.
10. Groep “rue des Anguilles” eigendom v/d S.A.- 24 gebouwde woningen zijn in 1893 aangekocht
11. Groep “rue de la Station” – eigendom v/d S.A. – 9 gebouwde woningen in 1891 aangekocht.

Door en tussen een wirwar van buizen en stellingen slaagt men er in de “Vredesbrug” te herstellen en te herschilderen. (2007) Foto Kevin Polfliet.

Ray Desmedt bijna winnaar van de Drie Zustersteden anno 1948

Deze alom gekende Willebroekse beroepsrenner-herbergier kwam op 15 augustus 1948 ooit amper vijf cm tekort om de toenmalige Vlaamse klassieke wegwedstrijd de Drie Zustersteden zegevierend te beëindigen. De inrichters van deze destijds hoog aangeslagen wielertoernooien tussen de steden Brugge, Gent en Antwerpen konden steeds rekenen op de deelname van de allerbeste beroepsrenners. Een blik op het palmares van deze half-oogstklassieker oogt immers indrukwekkend.

Over de wedstrijd zelf

Raymond Desmedt was de grote bezieler van deze wedstrijd die een vervelende eerste koersheft kende maar een des te boeiender einde. Bij een doortocht aan de autostrade Boom-Brussel telde Raymond een voorsprong van 1 min 45'' nadat hij eerder zijn medevluchters Brusselmans en Calcoen had ter plaatse gelaten.

Maar onder impuls van de grote tenoren in het peleton zoals Nest Sterckx, Valeer Olivier en Marcel Ryckaert wordt Raymond even buiten Aartselaar ingelopen. Raymond houdt zich voorlopig even kalm. Doch even voor het inzetten van de eindspurt sprint hij terug weg en neemt een tiental meter voorsprong. Maar Nest Sterckx sluipt steeds dichterbij om uiteindelijk met een banddikte verschil te winnen.

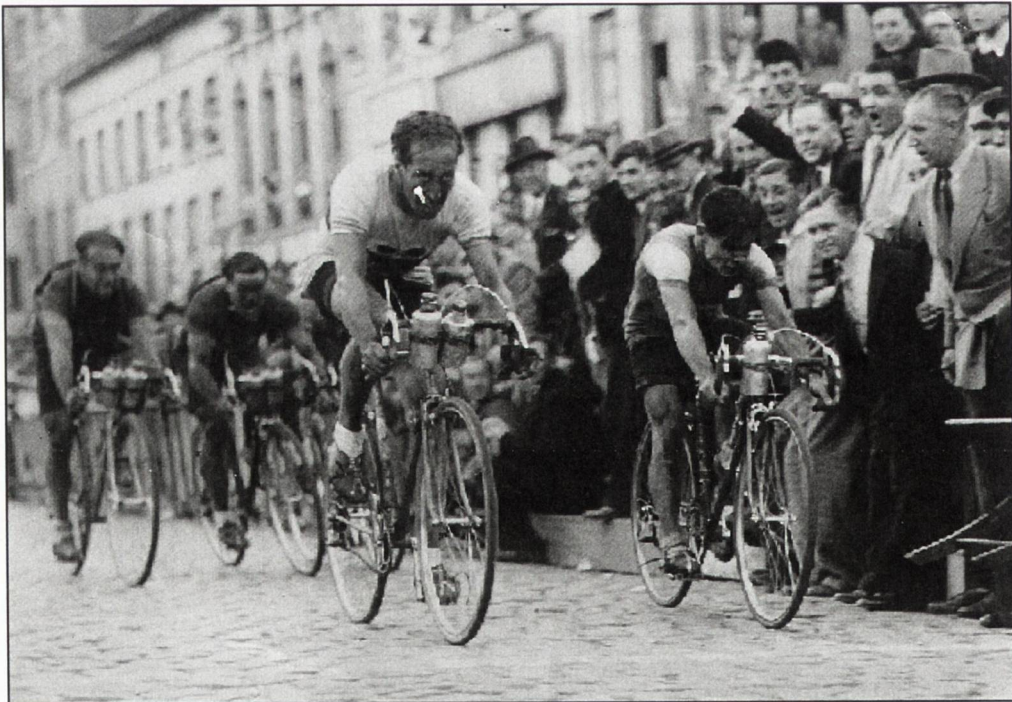

Foto Carlo De Smedt (foto 1)

De uitslag

01	Nest Sterckx	275 km in 6 uur 51'
02	Ray DeSmedt	op 1 banddikte
03	Marcel Ryckaert	op 2 lengten
04	Valeer Olivier	
05	Marcel Remue	

De mening van :

Ray De Smedt die ooit door wierlerlegende Karel Van Wijnendaele omschreven werd als een zenuwrenner die in 1946 samen met en naast "die andere Raymond "Impanis bijna onklopbaar leek, ontgoochelde als beroepsrenner en kon de torenhoge verwachtingen nooit geheel inlossen. In dat jaar won Ray immers 19 koersen bij de onafhankelijken waaronder 2 ritten in de Ronde van België.

Zijn palmares

- 1945 2^e in het Nationaal kampioenschap bij de onafhankelijken te Brussel
- 1946 Overwinningen te Brugge, Buggenhout, Denderleeuw, Hoboken, Rixensart, Roeselare, Ruisbeek, Sint-Andries, Sirault, Terhalfene, Thon Samson, Tisselt, en Zijnrecht.
2^e in de Ronde van Vlaanderen voor onafhankelijken
- 1948 2^e in de Drie Zustersteden
Overwinningen te Zwijndrecht en Hoboken
- 1949 Overwinning te Antwerpen
- 1952 Overwinningen te Machelen en Scheldewindeke
- 1954 Overwinnaar in de Grote Prijs van Willebroek.

Hij reed in volgende wielerploegen

- 1946 Alcyon-Dunlop Frankrijk
- 1947 Alcyon Dunlop Frankrijk
- 1948 Bertin-Wolber België
- 1949 Bertin-Wolber België
- 1950 Bertin-Wolber België
- 1951 Bertin België
- 1952 Individueel
- 1953 Libertas België
- 1954 Individueel
- 1955 Groene Leeuw België
- 1956 Individueel
- 1957 Individueel
- 1958 Individueel
- 1959 Individueel

Korte Personalia

Raymond De Smedt werd geboren te Kapelle-op-den-Bos op 17.12.1949. Hij huwde aldaar op 17.12.1949 met Hendrickx Elise.

Het gezin vestigde zich te Willebroek in de August Van Landeghemstraat 14. in "café Den Duvel" op 23.12.1949.

Deze herberg zou in de jaren 50 en 60 één van de belangrijkste oases vormen in het drukke Willebroekse uitgangsleven.

Raymond overleed te Willebroek op 03.11.2003

Op 04 augustus 1954 beleefde hij zijn "jour de gloire" in de 9e Grote Prijs van Willebroek

Op deze hete zomerdag beleefde Ray één van zijn mooiste overwinningen, als u weet dat de aankomststreep slechts 100 meter voorbij zijn eigen woning lag en een massa toeschouwers zich in de A. Van Landeghemstraat verdrongen om de aankomst van de renners bij te wonen. U kan zich dan ook best voorstellen welke dolle tonelen zich afspeelden toen hij licht afgescheiden als primus over de meet kwam gereden. Iedereen wilde hem feliciteren en het duurde zelfs een

eeuwigheid voor hij met zijn zegebloemen thuis geraakte. Onnodig te vermelden dat het feest "in den Duvel" nog tot in de vroege uurtjes bleef verder duren.

Foto 2

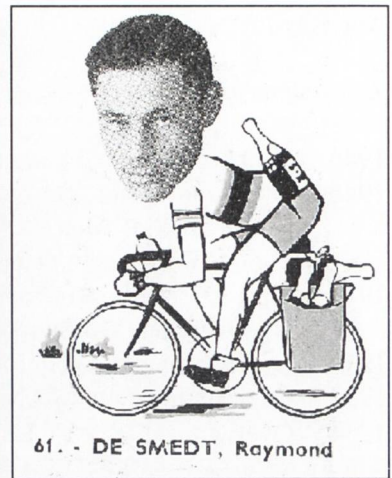

Foto 3

Bij de foto's

Foto 1 De fel betwiste eindspurt op de Antwerpse Oude Vaartplaats gezien ter hoogte van de eindmeet. Nest Sterckx zal Raymond De Smedt nipt doch onbetwistbaar kloppen.

Foto 2 De zegevierende aankomst van Raymond voor René Mertens in de 9de Grote Prijs van Willebroek.

Foto 3 De overwinnaar Ray Desmedt samen met echtgenote Alice en dochter Annie en Supporter nr. één : Warre Van Ranst (met beker in de hand).

Foto 4 Afbraakwerken bekeken vanuit de Kloosterstraat.

Foto 5 Afbraakwerken bekeken vanuit de Aug. Van Landeghemstraat

Prentjes : 1 Cicorei De Beuckelaar en 1 Belgian Chewin Gum

door Gary Mantiërs

*En toen..., gingen de Willebroekse danstempels uit de fifties & sixties tegen de vlakte.
(1981)*

Beide foto's tonen ons de afbraakwerken van de herbergen "Den Duvel", "Den Engel" en "Den Harlem" en hoe deze voorgoed uit het Willebroekse straatbeeld verdwenen om plaats te maken voor het huidige plein van de Waag. Op verzoek van hen die deze gouden uitgangperiode van Willebroek mochten meemaken, een beeld om even bij stil te staan en even met weemoed terug te denken aan deze glorieperiode uit het Willebroeks uitgangleven.

door Gary Mantiërs

“Vaertlinck” op bezoek bij Graaf en Gravin John de Marnix de Sainte-Aldegonde

Op zaterdag 15 september 11. was een groep “Vaertlinckers” te gast op het domein van de Bornemse Graaf. De weergoden waren ons meer dan gunstig zodat het bezoek plaatsvond op een stralende aangename septemberdag. Wij waren aangenaam verrast bij het begin van ons bezoek aan de toegangspoort begroet te worden door de echtgenote van de Graaf, Mevr. de Gravin Amelie d’Aerschot, een niet alleen mooie maar ook lieve dame. Voor de verschillende fotografen in het gezelschap was het een kleine tegenvaller dat in het kasteel geen foto’s mochten genomen worden, buiten echter konden we lustig onze gang gaan.

Het huidige kasteel werd ontworpen en gebouwd onder leiding van architect Beyart, die ook het gebouw van de Nationale bank te Antwerpen ontwierp. Binnenin gaf het bezoek ons een vrij goed beeld van het leven der graven in de voorbije eeuwen, waarbij o.a. de totaal gerestaureerde grote eetkamer een

werkelijke blikvanger was, alsook de vroegere rookkamer met een ongelooflijk mooi uitzicht op de ‘Oude Schelde’. Eigenlijk veel te snel stonden we terug buiten op de toegangsbrug en dan maar op weg naar het koetsenhuis, waar, o ramp, toch zeker ook geen “fotookes” mochten getrokken worden.

Spijtig dat deze zeer prachtige en oude, maar in schitterende staat verkerende rijtuigen zelden of nooit buiten de remises komen. We stonden met zijn allen in stille bewondering voor niet alleen het vakmanschap van de koetsenbouwers, maar ook van die vaklui die het lakken met de borstel zo beheersen dat het lijkt alsof de verf gespoten is!

Na de koetsen kregen de belangstellenden nog een lesje aardrijkskunde over de Oude Schelde en dan ging het gezelschap op weg naar de aloude eendenkooi. Aangezien er in een vorig nummer van “Vaertlinck” in detail op het ontstaan en de werking van de eendenkooien is ingegaan, zullen de foto’s van het bezoek wel voor zich zelf spreken.

op weg voor een lange wandeling

en.....ver !

bijna aan het doel

eerst nog even door de "jungel"

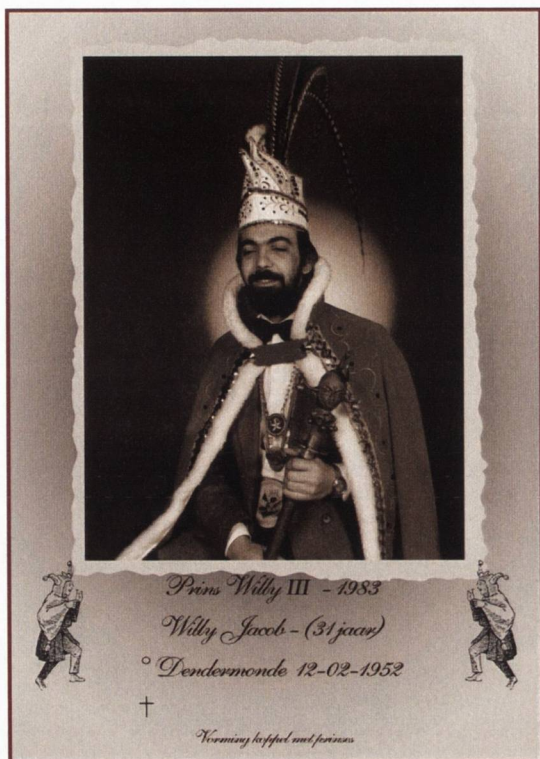
æ
Het begin van de kooi en het absolute einde voor de "beestekes"
(Foto's EVW)

door Eric Van Winghe

DE WILLEBROEKSE "PRINSEN CARNAVAL"

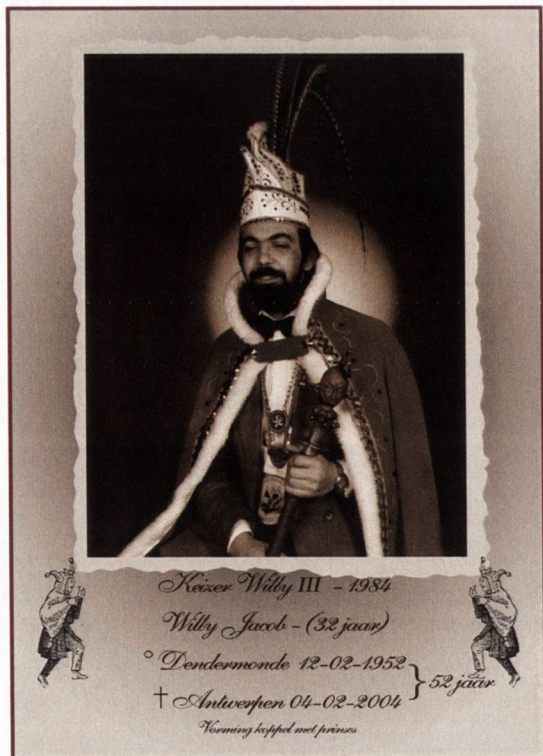
In Willebroek ging men pas in 1956 over tot het verkiezen van een "Prins Carnaval" en later ook een "Prinses Carnaval". Dit is de 8ste reeks die wij in de revue van de prinsen en prinsessen laten passeren en dit in chronologische volgorde van het jaar van hun verkiezing.

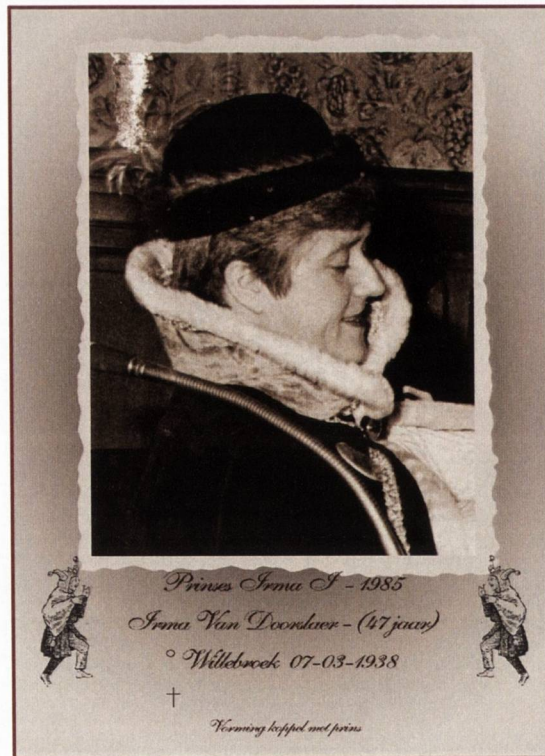
Prins Willy III (1983)

Prinses Linda I (1984)

Keizer Willy III (1984)

Prinses Irma I (1985)

Foto's ter beschikking gesteld door François De Pauw

Ode aan Tisselt

11. Aan Thisselt X

Ik wil voor Thisselt nu mijn harpe snaren, Mij dorpje lief het schoonste dat ik ken.
Daar snelden heen mijn prilste kinderjaren, Daar is het oord waar ik geboren ben.
Daar is het oord waar ik Gods zon zag gloren, Voor de eerste maal de bloempjes bloeien
zag, En't zoet gezang der blijde vooglen koren, Weergalmen hoor bij heldren zomer
dag, En't zoet gezang der blijde vooglen koren, Weergalmen hoor bij heldren
zomerdag.

Accoorden

De tekst van het lied hierboven luidt :

Ik wil voor Thisselt nu mijn harpe snaren
Mijn dorpje lief het schoonste dat ik ken.
Daar snelden heen mijn prilste kinderjaren
Daar is het oord waar ik geboren ben.
Daar is het oord waar ik Gods zon zag gloren
Voor de eerste maal de bloempjes zag
En 't zoet gezang der blijde vooglenkoren
Weergalmen hoor bij heldren zomerdag
En 't zoet gezang der blijde vooglenkoren
Weergalmen hoor bij heldren zomerdag

N.B. Wellicht heeft schrijver voor de onderstreepte woorden "prilste" en "het oord" als alternatief gegeven : "vroegste" en "de plaats"

Prof. Dr. Herman Emiel MERTENS heeft deze bewerking gevonden in het archief van zijn grootvader Jan-Hendrik TROCH, oud-hoofdonderwijzer (°1856 en †1927) hoofdonderwijzer te Tisselt (1884 tot 1912)

Inhoudstafel : januari - februari - maart 2008

Nieuwjaarswensen 2008.....	blz.	1
Wonen in Willebroek, van noodbarak tot meesterwoning.....		2
Woning van de kapelaan van de C.O.O. Willebroek gelegen a/d Tisseltsestwg...		5
Jan Van Winghe en zijn roots.....		8
Het wel en wee van de Willebroekse zwemdokken		14
Honderiaerighe Triumph ofte Iubilé der Schipvaart van Brussel.....		16
De “Nijverheidsstraat” of “rue de l’Industrie”.....		20
Ray Desmedt bijna winnaar van de 3 zustersteden anno 1948.....		24
En toen gingen de Willebroekse danstempels tegen de vlakte (1981).....		27
“Vaertlinck” op bezoek bij Graaf en Gravin John de Marnix de Sainte-Aldegonde		28
De Willebroekse “Princen Carnaval”		30
Ode aan Tisselt.....		31

Werkten mee aan dit nummer :

Flor Cools - François De Pauw - Hugo Lejon - Gary Mantiers - Jean Merckx - Prof. H.E. Mertens - Kevin Polfliet – Gust Van Auwenis en Eric Van Winghe.

Samenstelling en lay-out : Gust Van Auwenis en Eric Van Winghe.

Alle rechten voorbehouden. Het overnemen van teksten kan slechts gebeuren na schriftelijke toelating van de auteur en mits vermelding van het tijdschrift, jaargang en nummer.

Elk auteur is individueel verantwoordelijk voor de inhoud van zijn of haar artikel.

Geplande activiteiten:

Zaterdag 8 december 2007 : 12de Stambomendag in zaal Paepenheide, Beenhouwerstraat 3 te 2870 Breendonk/Puurs. Inlichtingen bij onze secretaris René Pattyn (zie adres en telefoonnummer op de keerzijde van het eerste omslagblad).

Zaterdag 26 april 2008 : Onze grote “Vaertquiz” in de zaal van het Casino te Willebroek.

Aandacht! Bezoek regelmatig onze website om op de hoogte te blijven van onze laatste nieuwsjes en geplande activiteiten : www.vaertlinck.be

BANK T

R

O

O

D

Kerkstraat 26

Willebroek

Tel. 03/886 65 09

**D
H
I
L
I
P
P
E
T**

Uit sympathie

ALAIN

Rijwielen – Naaimachines

Firma CLAESSENS

Mechelsesteenweg 8

(aan de brug)

2830 WILLEBROEK

Tel. : 03/886 62 70 – 03/886 38 51

THE BEST HARDWARE STORE IN BELGIUM

Dendermondsesteenweg 111 / bus 29

2830 Willebroek

Tel : 03/866.48.44

Fax : 03/866.48.45

Openingsuren :

maandag : Gesloten

dinsdag : 10 u. – 18u.

woensdag : 10 u. – 18 u.

donderdag : 10 u. – 18 u.

vrijdag : 10 u. – 18 u.

zaterdag : 10 u. – 18 u.

Gesloten op zondag en feestdagen.

**carrosserie
Van den Eede**

herstellingen alle merken

**Brandstraat 31
2830 Willebroek**

btw 634 353 769

**tel. 03/886 78 49
fax 03/886 04 58**

't Klokske bij Elke

TEL : 03/886.97.96 (*Breendonk*)
lotto/dagbladen/schoolbenodigdheden

openingsuren :

ma : 08.30U - 12.30U / 13.30U - 18.30U
di : 08.30U - 12.30U / 17.00U - 18.30U
wo : 08.30U - 12.30U / 13.30U - 18.30U
do : 08.30U - 12.30U / 13.30U - 18.30U
vr : 08.30U - 12.30U / 13.30U - 18.30U
za : 08.00U - 12.30U / 13.30U - 16.00U

KEUKENCENTER MASURE

Totaalinrichting van vloer tot plafond

- keukens in alle stijlen
- van luxe modellen tot de budget-keukens
- ook badmeubelen en schuifdeuren
- wij tekenen uw eigen droomkeuken

**Kleine Amer 15
2870 Puurs-Kalfort**

Tel. 03 889 22 48 * fax 03 899 15 26

Open: ma-vr van 10-18.30 uur
zaterdag 10-18 uur
zondag gesloten

WIE HEEFT HET VOOR U IN WILLEBROEK?

KBC Bank & Verzekering
Dendermondsestwg. 17,
2830 Willebroek
tel. 03 860 75 30
fax 03 860 75 32

KBC Verzekeringen
= Spiessens & Partners BVBA
A. Van Landeghemplein 1,
2830 Willebroek
tel. 03 866 17 38
fax 03 866 21 45

We hebben het voor u.

APC

AUTO PARTS CENTER BVBA ALLE AUTO-ONDERDELEN

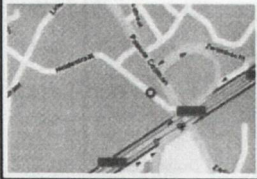
- Groot- en kleinhandel
- Car-hifi - GSM's - carkits - navigatiesystemen
- Alarmen - blinderen autoruiten
- Wisselstukken en onderdelen: remmen, filters, uitlaten, schokdempers, ...
- Allesdragers: skiboxen, sneeuwkettingen, ...
- Accessoires: uitbouwkits, verlagingskits, spoilers, sportluchtfilters, ...

Uw erkend Proximus Privileged partner

Vanaf vandaag kan u met uw GSM
e-mails versturen, ontvangen of beluisteren.
Raadpleeg www.proximus-interactive.be

Tracking systemen. Bezoek onze site:
www.gps-buddy.com

VERHUUR:

sneeuwkettingen - bagageboxen -
bekledingsreinigers

airco service

APC Willebroek bvba
Dendermondsesteenweg 212
2830 Willebroek
Tel.: 03/886 35 06 (2 lijnen)
Fax : 03/886 25 71
e-mail: apc.willebroek@yucm.be

Openingsuren : 8.30 - 12 u. / 13 - 18 u. • zat. : 9 - 12 u. / 13 - 16 u.

AD

WILLEBROEK

TEL. 03/886.41.30

□ KERREMANS & C°

Verzekeringen

Guido, Steve & Kevin Kerremans

Overwinningsstraat 87

2830 Willebroek

Tel: 03/886.43.39

Fax: 03/866.57.02

C.D.V.: 40356

OKAPI

UW PARTNER IN DE INFORMATICA

OKAPI is al 19 jaar dé informatica-zaak van de regio
met zowel een winkel als een business-to-business afdeling

computers - (draadloze) netwerken - printers - scanners - faxen
copiers - digitale fotografie - Telenet - ADSL - software - xbox
PDA - GPS - alle inktpatronen - alle toebehoren - buromateriaal
boekhoudpakketten : BOBsoftware, SAGE lijn 100, Cubic

Eigen technische dienst - Alle herstellingen

Stationsstraat 92-96 te Willebroek
tel. 03 886 90 46 fax. 03 886 06 75
info@okapi.be www.okapi.be

SELEXION®
JA, ER ZIJN NOG VAKMANNEN

B a n k

**DEXIA BANK Nieuwstraat
2830 Willebroek
03/860.72.90**

上 海 酒 家

CHINEES RESTAURANT

SHANGHAI

Stationsplein 2

**2830 WILLEBROEK
Tel. 03 886 74 96**

Ruime parking

**Maandagmiddag
Dinsdag
Zaterdagmiddag
GESLOTEN**

BETROUWBAARHEID DOOR ERVARING

ELEKTRISCHE HUISHOUDTOESTELLEN
VERWARMING GAS-HOUT-KOLEN-MAZOUT...
SCHOUWEGEN
SANTAIR

HEYVAERT - DE CONINCK

Industrieterrein "De Veert" - Callaertstraat 37
2830 Willebroek - Tel. 03/886 82 11

HEYVAERT BART

Heindonksesteenweg 130
2830 Willebroek - Tel. 03/866 37 37

VERWARMING

AIRCO

SANTAIR

H BART
HEYVAERT

WOONDECORATIE

PEPERMANS

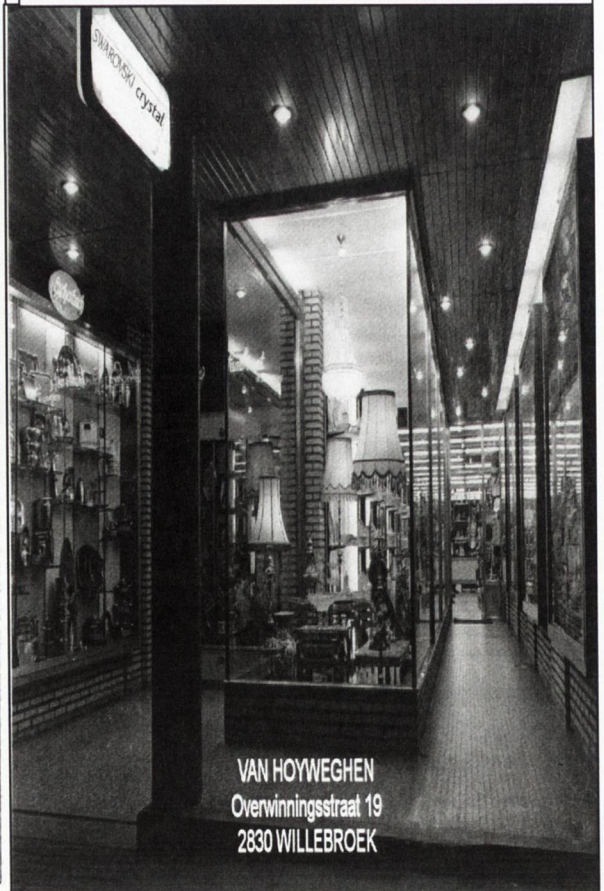
Herman Vosstraat 46
2830 Willebroek

Tel. 03 / 886 68 23

Fax 03 / 866 15 00

www.decoratiepepermans.be

- Vast tapijt
- Laminaat
- Gordijnen
- Vouwdeuren
- Behangpapier
- Textiel
- Vloerbekleding
- Tapijten
- Overgordijnen
- Zonwering
- Verven-Mengmachine
- Onderhoud

VAN HOYWEGHEN
Overwiningsstraat 19
2830 WILLEBROEK

meubelen

Jozef VAN DEN BERGH n.v.

KEUKENS MICKO

Toonzalen : Brielen 5 - 2830 Willebroek-Tisselt
Tel. 03/886 66 03

Donderdag gesloten

WIE HEEFT HET
VOOR U
IN WILLEBROEK?

KBC Bank & Verzekering
Dendermondsestwg. 17,
2830 Willebroek
tel. 03 860 75 30
fax 03 860 75 32

KBC Verzekeringen
• Spiessens & Partners BVBA
A. Van Landeghemplein 1,
2830 Willebroek
tel. 03 866 17 38
fax 03 866 21 45

We hebben het voor u.

*Drukkerij
Van Linden*

Stationsstraat 9 - 2830 Willebroek

Tel. en fax. 03/ 886 92 93

**ZAKENKANTOOR
NV VAN TRICHT**

L. DE NAEYERPLEIN 16
2830 WILLEBROEK

Tel. 03-886 87 33 - 03-886 94 62

Fax 03-886 20 91

E-mail : yvette.vandemaele.15515@axa-bank.be

Alle wekdagen geopend van 9 - 12 uur en van 14 - 18 uur
Dinsdag- en zaterdagvoormiddag enkel na afspraak

VOOR AL UW BELEGGINGEN, BANKVERRICHTINGEN,
VERZEKERINGEN EN KREDIETEN

Het kantoor met de betere service !

TKD-EXPRESS

**uw partner
voor elk sneltransport!**

expresse zendingen van 1 gram tot 4 ton
distributie via vaste opdrachten

www.tkd.be - info@tkd.be

TKD bvba - Industriepark Krekelenberg
Industrieweg 4B - 2850 Boom
T +32(0)3 886 08 88 F +32 (0)3 886 08 00

Digitale drukkerij
Digitaal boekdrukken in kleine oplages
Reclame en belettering

Davy Van Ranst
The Image Factory
Lindestraat 9
2880 Bornem
Tel. 03 899 46 66
Fax 03 899 46 67

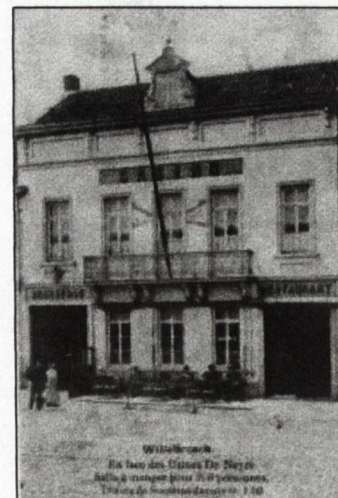
www.the-image-factory.be

CAFE - TAVERNE "CASINO"

Bij Chris & Patrick

Oud Sasplein 3, 2830 Willebroek
(aan de brug)
Tel 03/886 68 70 - dinsdag gesloten

Anno 1905

- VERZORGDE SNACKS
- BRUSSELSE WAFELS
- PANNEKOEKEN
- DIVERSE BROODJES
- MILCKSHAKES
- IJSCOUPES
- VERSE FRUITSAPPEN